

Łódzki Głos Obywatelski

Pismo poświęcone sprawom własności nieruchomości

Cena prenumeraty wraz z przesyłką
pocztową 2 złote kwartalnie.
Pojedynczy numer 70 groszy

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Łódź, Piotrkowska 46, tel. 116-17 i 255-45

Konto czekowe w P. K. O. Nr. 601.120

Wychodzi raz na miesiąc. Ogłoszenia:
wiersz mm jednołamowy 20 gr., w tekście
40 gr. Kolumna ogł. zawiera 4 szpalty

Nr 5 (104)

Łódź, maj 1937 r.

Rok IX

Ulgi remontowe.

Wszelki interwencjonizm w dziedzinie gospodarki prywatnej ma to do siebie, że nigdy nie może być ograniczony do pierwszego kroku, konsekwentnie wymagając wciąż dalszej i wciąż dotkliwszej ingerencji. Zaczyna się na interwencji prawnej, wchodzi w finansową, a kończy na przymusie administracyjnym. Tą nieuniknioną klasyczną już drogą idzie u nas sprawa mieszkaniowa w swoich różnorodnych przejawach.

Gdy rozpoczęła się prawna reglamentacja dysponowania mieszkaniem, wątpliwe czy ktoś we władzach myślał o tym, że i Skarb Państwa będzie to kosztować setki milionów. A jednak subsydiowanie budownictwa z funduszy podatkowych, bądź pośrednio przez B.G.K., bądź bezpośrednio drogą bonifikat podatkowych, jest wyłączną konsekwencją istnienia ustawy o ochronie lokatorów. Obecnie dotarliśmy już i do trzeciego stadium: przymusu. Dotyczy to zarówno budownictwa, gdzie za pomocą podatku od placów niezabudowanych zmuszać się chce do wznoszenia domów, jak i remontów oraz inwestycji, które ma się zamierzać wprosić już przymusem administracyjnym.

Nikt nie zaprzeczy, że na ogół domy mieszkalne są u nas w stanie bezwzględnie wymagającym remontu pod każdym względem, w wielu miastach nie brak również inwestycji, których zaprowadzenie jest nakazem elementarnych potrzeb sanitarnych. Ale równocześnie tylko ślepy lub człowiek złej woli, może twierdzić, że taki stan rzeczy spowodowany został z najmniejszej bodaj winy właścicieli nieruchomości. Prawdziwe natomiast przyczyny były tyle razy wyjaśniane i stwierdzone, że dla ludzi, którzy naprawdę chcą widzieć i słyszeć są to już wprost truizmy. Nie na rękę może jest przyjąć do wiadomości, że zbyteczny, a co najgorsze zbyt długotrwały interwencjonizm doprowadził domy do stanu daleko nie zachwycającego. Nieprzyjemnie może jest pamiętać, że dawno uprzedziliśmy kilkakrotnie o postępującej ruinie domów na skutek przeciążenia podatkowego, pozbawiającego właścicieli domów jakichkolwiek wolnych środków, które by mogły zostać obrócone na remonty. Oczywiście, że daleko łatwiej tego rodzaju rzeczy „przez zapomnienie” przeoczyć, a stanąć na gruncie wyższych konieczności, jak to walka z bezrobociem, ruch budowlany, wzrost miast, polepszenie stanu sanitarnego, bezpieczeństwo, estetyka itd., itd. Wówczas zamyka się usta zainteresowanym. Bo coż pomoże rozpaczliwe tłumaczenie się nieszczęsnego delikwenta, że przyduszony ograniczeniami prawnymi, przyniesiony podatkami, wysuszony moratorium dla bezrobotnych, nie ma już ani grosza na remonty i inwestycje, że nie ma gdzie pożyczyć, ani z czego oddać? Co pomoże tłumaczenie, że nie jego to wina, że dom tak wygląda, że on sam by wolał dom odświeżyć i unowocześnić ze względu choćby na podniesienie wartości majątku i utrzymanie lepszych lokatorów, będących coraz rzadszym unikatem?

Na to jest jedna odpowiedź: wyższa konieczność, dobro ogółu i kropka.

Gdyby doprawdy nie było innej rady i my byśmy powiedzieli: kropka. Nie zaprzeczamy przecież ani potrzeby remontów i inwestycji, ani tym bardziej nie negujemy pierwszeństwa interesu publicznego przed prywatnym. Rzecz jednak w tym, że stosowane rozwiązanie nie jest bynajmniej ani jedynym, ani nawet najlepszym z możliwych. Jest ono tylko zwykłym uproszczeniem sobie zagadnienia skomplikowanego i wymagającego nieco dobrej wiary w brak zarówno złej woli jak i środków pieniężnych.

Weźmy pierwszy lepszy przykład. Dla Łodzi asygnował B.G.K. 700.000 zł na pożyczki budowlane. Pożyczki te Komitet Rozbudowy podzielił pomiędzy budujących małe domki i to przeważnie na przedmieściach. Ani to nie zmniejszy głodu mieszkaniowego ani miasta nie upiększy, ani stanu sanitarnego nie poprawi. Na odwrót, zmusi miasto do wyciągania w nieskończoność linii oświetleniowych, kanalizacyjnych, chodnikowych itd., itd., bez żadnej rekompensaty dla kas miejskich w postaci wpływów podatkowych. Gdyby natomiast takie 700.000 zł, kwota dla budownictwa zgoła praktycznie bez znaczenia, zużytkować na posilkowe kredyty remontowe i inwestycyjne dla śródmieścia, dało by to bezwzględnie efekt ze wszech miar pożyteczniejszy, a uczyniło by zbytecznymi wiele kar administracyjnych i wiele deptania po piętach Inspekcji Budowlanej. Również odpowiednia polityka ulg podatkowych, tak szeroko i liberalnie stosowanych przy budownictwie, w dziedzinie remontów i przymusowych inwestycji dałaby na pewno o wiele pożyteczniejsze z punktu widzenia stanu naszych miast efekty. Byłaby wskazana przede wszystkim całkowita potrącalność od podstaw wymiaru podatku dochodowego wydatków na inwestycje i remonty uznane przez nadzór budowlany za potrzebne, i to całkowicie w roku wykonania. Również i przy podatku od nieruchomości powinno być stosowana specjalna ulgowa stawka w roku przeprowadzania generalnych remontów i inwestycji przymusowych, których koszt przekraczałby pewną część brutto dochodu z nieruchomości. W ogólnym rachunku Skarb napewno nie poniósłby tu żadnych strat, gdyż pomijając moment ożywienia przemysłu i zatrudnienia rzemieślników, w następnych latach sam właściciel domu stałby się wydajniejszym podatnikiem. Że zaś samorządy zyskałyby na tym pod względem finansowym (nie mówiąc już o polepszeniu stanu miast), to chyba dla każdego jest jasne, jeśli zważy się, że w ten sposób cały szereg instalacji miejskich, częstokroć dostatecznie nie użytkowanych, stałyby się szybko i bez siłku rentownymi.

Oczywista, najradykałniejszym wyjściem z impasu, w jakim zagadnienie remontowo-inwestycyjne domów mie-

KOMUNIKAT.

Przypominamy, że właściciele domów skanalizowanych, bądź leżących w strefach przymusu kanalizacyjnego, na mocy odnośnych przepisów pod rygorem surowych kar administracyjnych winni skasować śmietniki stałe i zaopatrzyć się

w ruchome śmietnice metalowe

i to wyłącznie typu, ustalonego przez Zarząd Miejski w Łodzi. Śmietnice te są do nabycia w

Pierwszym Stowarzyszeniu
Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi
ul. Pomorska 18

i
Centralnym Stowarzyszeniu
Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi
ul. Piotrkowska 46

W najbliższym czasie zaczną funkcjonować odpowiedni tabor dla bezpylnego usuwania śmieci, który będzie mógł być zastosowany wyłącznie do śmietnic Cynkowni Warszawskiej.

Celem uniknięcia kar właściciele nieruchomości, którzy jeszcze nie zamówili odpowiednich śmietnic, winni uczynić to natychmiast.

szkalnych u nas się znajduje obecnie, byłoby skasowanie całkowite interwencjonizmu przede wszystkim prawnego, a następnie i finansowego, przez zniesienie ustawy o ochronie lokatorów i pozostawienie budownictwa wolnej grze sił gospodarczych. Dopóki jednak tego rodzaju radykalne cięcia nie są jeszcze zamierzone, należy kon-

sekwentnie i sprawiedliwie stosować tęże miarę i do właścicieli t. zw. „starych” nieruchomości. Oni to dźwigają na swych barkach cały dzisiejszy kompleks stosunków mieszkaniowych i dlatego mają całkowite moralne prawo domagać się przynajmniej pomocy, logicznie z tych stosunków wynikającej.

Zmiana rozporządzenia wykonawczego do Ordynacji Podatkowej

W Dzienniku Ustaw R. P. ogłoszone zostało nowe rozporządzenie ministra skarbu z dn. 25 marca r. b. o wykonaniu ordynacji podatkowej, zmieniające dawne rozporządzenie z dnia 19 września 1934 r.

Nowe rozporządzenie wydane zostało w związku z nowelizacją ustawy o ordynacji podatkowej i zawiera kilka zmian i uzupełnień, wynikających tak z konieczności dostosowania rozporządzenia wykonawczego do nowego tekstu ordynacji podatkowej, jak i z konieczności wydania przepisów wykonawczych odnośnie zagadnień dotychczas wcale nie unormowanych.

Z poważniejszych zagadnień, uregulowanych nowym rozporządzeniem, wymienić należy przede wszystkim zagadnienie norm szacunkowych. Nowe przepisy wykonawcze po raz pierwszy wyraźnie precyzują: pojęcie norm, rodzaje norm, sposoby ich ustalania oraz przypadki, w których stosowanie norm może mieć miejsce. M. in. przewidziana jest również możliwość ustalenia norm szacunkowych dla budynków.

Podstawę do określenia norm szacunkowych dochodowości budynków stanowią dane o dochodach tego samego lub podobnego typu nieruchomości, oparte na księgach właścicieli nieruchomości budynkowych, zeznaniach płatników nie budzących wątpliwości co do swej rzetelności, opiniach biegłych i innych wiarogodnych źródłach.

Zmienione zostały dalej przepisy, normujące obowiązek składania zeznań o dochodzie, rozszerzające ob-

owiązek składania zeznań na wszystkie osoby prawne oraz, z nielicznymi wyjątkami na wszystkie osoby fizyczne i spadki wakujące, których dochód przekracza 1500 zł rocznie.

Od składania zeznań o dochodzie zwolnieni są m. in. właściciele domów mieszkalnych, obejmujących łącznie nie więcej niż 12 izb, przy czym za izbę uważa się wszelkiego rodzaju pomieszczenie, jak: pokój mieszkalny, kuchnia, sklep, sala, pokój biurowy itp. z wyjątkiem łazienki, spiżarni, przedpokoju, korytarza itp. pomieszczenia, jeżeli te pomieszczenia nawet po poczynieniu odpowiednich przeróbek nie nadają się do zamieszkania lub prowadzenia przedsiębiorstwa albo wykonywania zawodu.

Dużo miejsca poświęca rozporządzenie zagadnieniu uproszczonych ksiąg handlowych oraz ksiąg gospodarczych: właścicieli nieruchomości budynkowych, osób, wykonujących wolne zawody, oraz ksiąg gospodarstw wiejskich. Rozporządzenie zawiera dokładne przepisy, dotyczące prowadzenia tych ksiąg, sprowadzając duże uproszczenia ksiąg właścicieli nieruchomości budynkowych oraz osób, wykonujących wolne zajęcia zawodowe.

Poza powyżej wymienionymi najważniejszymi zagadnieniami materialnymi, nowe rozporządzenie znacznie rozszerza uprawnienia izb i urzędów skarbowych do odroczenia, rozkładania na raty i umarzania należności skarbowych.

Splata należności podatkowych papierami wartościowymi.

W Dzienniku Ustaw nr 27 ogłoszono rozporządzenie ministra skarbu o uiszczaniu należności podatkowych papierami wartościowymi, o których donosiliśmy w poprzednim numerze.

W myśl tego rozporządzenia należności w państwowych podatkach **gruntowym, od nieruchomości, przemysłowym, dochodowym, wojskowym, majątkowym, nadzwyczajnej daninie majątkowej, daninie lasowej, oraz w grzywnach** wymierzonych przez władze skarbowe za naruszenie przepisów na podstawie ordynacji podatkowej **wraz z dodatkami państwowymi, oraz odsetkami ulgowymi, mogą być spłacane w całości lub w części państwowymi papierami wartościowymi.** Pod tym względem rozporządzenie rozróżnia dwie kategorie zaległości.

Do pierwszej kategorii zaliczone zostały należności, których data płatności upłynęła przed 1 stycznia 1933 r. Należności te mogą być w całości spłacane następującymi obligacjami: 1) 3-proc. państwową rentą ziemską 1 i 2 serii, 2) złotymi 4 i pół proc. listami zastawnymi państw. Banku Rolnego, lub świadectwami depozytowymi Państw. Banku Rolnego, wydanymi w zamian tych listów, 3) skryptami dłużnymi skarbu państwa.

Druga kategoria — obejmuje należności powstałe w czasie od dnia 1 stycznia 1933 r. do 1 kwietnia 1934 r., które mogą być również spłacane wymienionymi wyżej walorami, lecz tylko w części, przypadającej Skarbowi.

Wszystkie zaległości, powstałe przed dniem 1 kwietnia 1934 r. w częściach, przypadających na rzecz Skarbu, mogą być ponadto spłacane: 1) 5-proc. pożyczką konwersyjną z r. 1924, 2) 5-proc. kolejową pożyczką konwersyjną z r. 1926, 3) 3-proc. premiovą pożyczką inwestycyjną, 4) 8-proc. pożyczką narodową, 5) 5-proc. pożyczką konsolidacyjną.

Należności w podatkach spadkowym i od darowizn, wraz z dodatkiem państwowym oraz należnymi odsetkami i odsetkami ulgowymi mogą być spłacane: powstałe przed dniem 1 kwietnia 1934 roku: 1) 3-proc. państwową rentą ziemską 1 i 2 serii, 2) złotymi 4½ proc. listami zastawnymi Państw. Banku Rolnego, 3) skryptami dłużnymi skarbu państwa, 4) 5-proc. pożyczką konwersyjną z 1924 r., 5)

5-proc. kolejową pożyczką konwersyjną z 1926 r., 6) 3-proc. premiovą pożyczką inwestycyjną, 7) 4-proc. pożyczką konsolidacyjną.

Należności tego rodzaju powstałe po dniu 31 marca 1934 r., można spłacać 4-proc. pożyczką konsolidacyjną, lecz nie więcej niż 25.000 zł na poczet należności poszczególnego płatnika. Wreszcie bez względu na czas powstania należności — 6-proc. pożyczką narodową.

Posiadacze obligacji 3-proc. państw. renty ziemskiej 1 i 2 serii, którzy wykaza, iż oni, lub ich spadkobiercy otrzymali je tytułem wynagrodzenia za nieruchomości przymusowo od nich wykupione, lub też jako splatę ich wierzytelności, w wyniku przeprowadzonego przez sąd rozdziału wynagrodzenia, mogą spłacać tymi obligacjami należności z tytułu wspomnianych podatków wraz z dodatkami państwowymi i odsetkami, powstałe po dniu 31 marca 1934 r., do wysokości połowy tych należności przy jednoczesnej spłacie drugiej połowy w gotówce.

Splata należności podatkowych papierami wartościowymi jest, w myśl rozporządzenia, **dopuszczalna tylko w razie jednoczesnego uiszczenia gotówką należnych kosztów egzekucyjnych, dodatków nie na rzecz skarbu państwa, oraz odsetek, należnych od tych dodatków nie na rzecz skarbu państwa.**

Papiery wartościowe będą przyjmowane na splatę należności podatkowej **według ich imiennej wartości, czyli 100 za 100, przy czym przyjmowane będą tylko te papiery wartościowe, które będą zaopatrzone we wszystkie kupony z niezapadłymi terminami płatności.**

Prawo do splaty należności podatkowej papierami wartościowymi przysługuje nie tylko przy uiszczeniu całej należności, ale również i części, pod warunkiem jednakże równoczesnego uiszczenia stosunkowej części w gotówce.

Dla oceny, czy należność podatkowa powstała w terminie, uprawniającym do wpłat walorami miarodajna jest data płatności podatkowej po dokonaniu wymiaru tej należności. Odroczenie płatności lub rozłożenie należności na raty nie zmienia daty powstania należności.

Z orzecznictwa N. T. A.

Uchylenie wymiaru z powodu braku obowiązku podatkowego pociąga za sobą umorzenie kosztów egzekucyjnych.

Nie jeden z płatników podatkowych doświadczył na sobie rozpowszechnionej praktyki organów egzekucyjnych polegającej na ściąganiu kosztów egzekucyjnych nawet wtedy, gdy były dowody, że zaległość podatkowa nie istniała.

Spory wywoływała też kwestia należności kosztów egzekucyjnych w wypadkach przymusowego ściągania podatku, w następstwie na skutek wniesionego odwołania, umorzonego z powodu braku obowiązku podatkowego. Mimo bowiem uchylenia wymiaru, władze nie umarzały kosztów egzekucyjnych, dopatrując się uzasadnienia takiego stanowiska w zasadzie prawnej, że odwołanie nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku.

Obecnie sprawę tę wyjaśnił definitywnie Najwyższy Trybunał Administracyjny, stwierdzając w wyroku z dnia 10. II. 37. (L. Rej. 9854/34), że **umorzenie należności podatkowej z tytułu braku obowiązku podatkowego obejmuje z samego prawa wszystkie należności uboczne (a więc także koszty egzekucyjne) związane z tą należnością.**

Władzy wymiarowej nie przysługuje prawo kwestionowania celowości czynionych przez płatników wydatków.

Podatnicy spotykali się często przy składaniu zeznań

o dochodzie z kwestionowaniem przez władze wymiarowe celowości poniesionych przez podatników wydatków, które w myśl obowiązujących postanowień potrącalne są z dochodu, podlegającego opodatkowaniu. Tak zdarzył się charakterystyczny wypadek, że władze skarbowe zakwestionowały celowość wydatku poniesionego na kupno samochodu, motywując to tym, że przedsiębiorstwo miało swą siedzibę niedaleko stacji kolejowej i miało możliwość załatwiania swych spraw w drodze telefonicznej.

Powyższe stanowisko władz, kwestionujące swobodne uznanie przez przedsiębiorstwo celowości swych wydatków, nie ostało się w krytyce N. T. A., który rozstrzygnął wyrokiem z dnia 6 marca 1935 L. Rej. 5262/32, że władzom wymiarowym nie przysługuje takie ustawowe uprawnienie.

**KONCESJONOWANE
PRZEDSIĘBIORSTWO INSTALACJI TECHNICZNYCH**

PRZYŁĄCZENIE
DOMÓW DO
KANALÓW
MIEJSKICH,
KANALIZACJE,
WODOCIĄGI,
OGRZEWANIA

ALEKSANDER PEKAŁSKI i S-ka

NAWROT 50, TEL. 238-58

SP. Z O. O.

CENTRALNE DOMÓW, MIESZKAŃ, FABRYK.

Kredyty B. G. K. na akcję budowlaną w 1937 r.

Zgodnie z zapowiedzią Banku Gospodarstwa Krajowego, akcja kredytowo-budowlana 1937 roku będzie dotyczyła budownictwa domów blokowych wielomieszkaniowych, drobnego budownictwa mieszkaniowego i remontu większych domów o przeważającej liczbie małych mieszkań.

Ze względu na szczupłość funduszy, przeznaczonych na tegoroczną akcję kredytowania budownictwa mieszkaniowego — kontyngenty kredytowe na budownictwo drobne, blokowe i remonty dużych domów o małych mieszkaniach otrzymały przede wszystkim większe miasta, a z mniejszych te, w których przewiduje się zużycie kontyngentu na udzielenie pomocy kredytowej nabywcom parcel państwowych, sprzedawanych przez B. G. K.

Z ustalonych na rok 1937 kontyngentów kredytowych przyznano m. in. Warszawie 3,000,000 zł., Gdyni 1,450,000 zł., Łodzi 700,000 itd.

Pożyczki udzielane będą za pośrednictwem Komitetów Rozbudowy zarówno na budowę domów murowanych, jak i drewnianych — bez żadnych ograniczeń.

Pierwszeństwo w uzyskaniu kredytu będą mieli ci, którzy już w latach ubiegłych rozpoczęli budowę domów o małych i średnio wyposażonych mieszkaniach, a nie mogli ich wykończyć z powodu niemożności uzyskania pożyczki.

Maksymalna wysokość kredytu na jeden budynek może wynosić:

Dla budownictwa blokowego o kubaturze minimum 2500 metrów sześciennych do wysokości 25 proc. kosztów budowy, przy czym w miastach: Gdyni, Poznaniu, Lwowie, Krakowie, Łodzi i w Warszawie — do 30 proc. kosztów budowy;

Dla drobnego budownictwa — 4000 zł., zaś w Warszawie, Gdyni, Poznaniu, Lwowie, Krakowie i Łodzi — 5000 zł. na budynek jedno-mieszkaniowy — z tym, że kwota kredytu przy budownictwie drobnym musi się mieścić najwyżej w granicach 30 proc. kosztów budowy.

Wysokość kredytu na kapitalne remonty domów o przeważającej liczbie małych mieszkań i na polepszenie ich wyposażenia przez zaprowadzenie instalacji sanitarnych — wynosić może do 75 proc. kosztów remontu.

Powyższe normy maksymalne dla drobnego budownictwa — mogą być podwyższone o 50 proc. na każde następne mieszkanie w budynku — z tym, że kwota kredytu w żadnym wypadku nie przekroczy 30 proc. kosztów budowy. Przez samodzielne mieszkanie rozumie się mieszkanie, złożone przynajmniej z jednego pokoju z kuchnią i przynależnościami, o powierzchni użytkowej co najmniej 30 mtr kw.

Pożyczki będą udzielane za zabezpieczeniem hipotecznym na pierwszym miejscu. Z tego wynika, że te osoby, które nie będą mogły dla pożyczki budowlanej udzielić hipotecznego zabezpieczenia — nie mogą liczyć na jej uzyskanie.

Pożyczki budowlane podlegać będą amortyzacji w okresie do lat 25-ciu, a przy większych pożyczkach na domy blokowe — na okres nawet dłuższy. Oprocentowanie tych pożyczek wynosi 5 i $\frac{1}{4}$ proc., a od czasu rozpoczęcia spłaty — $5\frac{1}{2}$ proc. rocznie z dodatkiem administracyjnym Banku.

Z uwagi na ograniczony termin rozdziału kontyngentów — leży w interesie tych wszystkich, którzy zamierzają ubiegać się o kredyt budowlany, aby jak najrychlej wnieśli podania do Komitetu Rozbudowy o uchwalenie

wniosku pożyczkowego. Do podania takiego dołączyć należy: zatwierdzony plan budowy, kosztorys i świadectwo hipoteczne, stwierdzające, że nieruchomość, na której ma być zabezpieczona pożyczka Banku, stanowi własność budującego.

Koszty potrącalne z dochodu dla prowadzących księgi.

Stosownie do przepisów ustawy o podatku dochodowym, płatnicy, prowadzący prawidłowe księgi handlowe (zwykle lub uproszczone) mają prawo do **jednorazowego odpisania w wydatkach wartości przedmiotów, których zwykły okres użycia nie przekracza 5 lat.**

W okólniku z dnia 10. IV. 27 r. Ministerstwo Skarbu podaje wykaz przedmiotów, które w myśl powołanych przepisów mogą być przez płatników, prowadzących prawidłowe księgi jednorazowo spisane na straty w tym roku operacyjnym, w którym zostały nabyte. Ponieważ jednak z natury rzeczy wykaz ten nie może obejmować wszystkich przedmiotów, wchodzących pod tym względem w rachubę, Min. Skarbu poleca nie kwestionować jednorazowego odpisania wartości przedmiotów nie objętych wspomnianym wykazem, o ile całkowita wartość przedmiotu nie przewyższa kwoty 200 złotych.

W razie wątpliwości co do okresu używalności przedmiotów, nie wymienionych w tym wykazie, wzgl. jeśli całkowita wartość tego rodzaju przedmiotu przekracza 200 zł należy zasięgnąć opinii biegłych.

Jako przedmioty, podlegające jednorazowemu odpisaniu na wydatki wymienione są w wspomnianym wykazie m. in. **podłogi drewniane, ogrodzenia z drzewa, dachy papowe, pompy studzienne odśrodkowe, pasy napędowe, piece przenośne, kubły ocynkowane i emaliowane, lampy, żarówki i in.**

Właściciele nieruchomości, prowadzący księgi, mogą zatem koszt nabycia wzgl. wykonania przedmiotów wymienionych wyżej oraz wszelkich innych, o ile koszt ich nie przekracza 200 zł., potrącić jednorazowo przy zeznaniu do wymiaru podatku dochodowego.

Przepisy wymienionego okólnika obowiązują do roku podatkowego 1938 włącznie.

Walne Zgromadzenie Towarzystw Kredytowych Miejskich w Łodzi.

Walne zgromadzenie Związku Towarzystw Kredytowych Miejskich w Polsce w roku bieżącym odbyło się w Łodzi.

Dnia 25 maja zjechali się do gmachu Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi liczni delegaci wszystkich Towarzystw polskich. Zgromadzenie zaszczylił swą obecnością również przedstawiciel ministerstwa skarbu p. naczelnik Komarnicki.

Ze sprawozdań wynikało, że jak na stosunkowo szczupłe środki budżetowe, którymi Związek rozporządza, działalność jego była w roku sprawozdawczym bardzo ożywiona.

Obszerna dyskusję wywołały zagadnienia organizacji władz Towarzystw Kredytowych oraz sprawy wznowienia działalności emisyjnej. Na zakończenie dyskusji p. nacz. Komarnicki łaskawie oświecił stanowisko Ministerstwa Skarbu w stosunku do Towarzystw Kredytowych miejskich, stwierdzając ich wielką pożyteczność w dziedzinie finansowania rozbudowy miast, w konsekwencji czego zagadnienie wznowienia emisji jest obecnie sprawą aktualną, choć wymagającą pewnych obserwacji, umożliwionych dzięki rozpoczęciu się emisji Warszawskiego Towarzystwa Kredytowego.

Po obradach Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi serdecznie podejmowała swych gości obiadem, uświetnionym wieloma przemówieniami.

CEGIELNIA

FISZER i OBERMAN

Nowe-Chojny, (pod Łodzią) ul. Cegielniana 30

Biuro: Łódź, ulica Główna Nr. 35 . Telefon 179-21

Ogólne Zebranie członków Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi.

Dnia 11 maja odbyło się doroczne ogólne zebranie członków Towarzystwa Kredytowego. Porządek dzienny obejmował wyłącznie kwestie budżetowe, gdyż wybory władz na skutek zarządzenia Ministerstwa Skarbu są chwilowo wstrzymane.

Podczas dyskusji nad sprawozdaniem za rok 1936 obszerną polemikę wywołało zagadnienie polityki egzekucyjnej władz Towarzystwa, co do której dają się zauważyć rozbieżności między Dyrekcją a Komitetem Nadzorczym. Ogólne Zebranie przytłaczającą większością głosów wypowiedziało się zdecydowanie za linią Dyrekcji, stojącej na stanowisku obywatelskiego traktowania członków Towarzystwa, licząc się z ciężkim przeżywaniem przez własność nieruchomą kryzysu.

W związku z zamierzoną przez Ministerstwo Skarbu zmianą ustawy Towarzystwa w części, dotyczącej organizacji i zakresu działania władz, na wniosek p. adw. Brzezińskiego uchwalono rezolucję o zwrócenie się do p. Ministra o zarządzenie uprzedniego uzgodnienia zasadniczych wytycznych przy dokonaniu wspomnianych zmian ustawy. Do delegacji, która powyższe sprawy na terenie Ministerstwa ma poruszyć, a równocześnie przedstawić życzenia Ogólnego Zebrania w zakresie wysokości kar za zwłokę wybrani zostali pp. dyr. L. Dzieniakowski, dyr. L. Neugebauer, p. Mieczysław Prusak i inż. N. Król.

Konserwacja budynków murowanych.

Poniżej przytaczamy parę uwag fachowych o przyczynach zwiędnięcia murów i sposobów zapobiegawczych, które niewątpliwie zainteresują naszych czytelników.

Nietylko budynki drewniane ulegają zniszczeniu po pewnym czasie. O wiele od nich trwalsze budynki murowane, a nawet budowle monumentalne z kamienia wymagają stałej konserwacji i racjonalnego, fachowego obchodzenia się.

Jedną z najważniejszych przyczyn nietrwałości nowoczesnych budowli, jak ustalono, jest przenikanie wody do muru, zwłaszcza gdy woda ta zawiera rozpuszczony w sobie bezwodnik kwasu węglowego i dwutlenek siarki. Woda z zawartością tych składników rozpuszcza bowiem o wiele lepiej najrozmaitsze minerały, aniżeli woda czysta.

Wskutek przenikłości kamienia i muru woda przenika dość głęboko do środka, wypełniając istniejące tam otwórki, rozpuszczając po drodze różne składniki mineralne. Mamy więc wędrówkę cieczy do wnętrza. Przy zmianie pogody i pod działaniem światła słonecznego najbardziej zewnętrzna warstwa kamienia wysycha, podczas gdy wewnątrz wilgoć jeszcze pozostała. Teraz zaczyna się odbywać proces przeciwny. Zewnętrzna wyschnięta warstwa ssie ze środka wilgoć i zaczyna się wędrówka cieczy w odwrotnym kierunku, t.j. ze środka na zewnątrz. Ciecz ta jest już jakgdyby ługiem, rozpuściła ona bowiem mnóstwo składników z tych warstw, przez które przechodziła. Wysychając na powierzchni muru, osadza na zewnątrz te wszystkie sole, które były w niej rozpuszczone. Z czasem wytwarza się na zewnątrz skorupa nie przylegająca mocno do swego podłoża, gdyż między skorupą tą, a niezniszczoną jeszcze warstwą kamienia znajduje się warstwa pośrednia, zupełnie jakgdyby zwiędła. Zwiędzenie to spowodowane jest właśnie rozpuszczeniem i wylugowaniem z tej warstwy pewnych składników mineralnych, które dostały się na zewnątrz. Z czasem szczególnie pod działaniem intensywnie rozpuszczającej się wody, zawierającej wyżej wspomniany już dwutlenek węgla i siarki, osłabienie tej warstwy staje się bardzo znaczne.

Do tego dochodzi jednak jeszcze znane powszechnie działanie rozsadzające zamarzającej wody. Szczególnie z początkiem i końcem zimy, gdy temperatura waha się około 0 stopni. Woda, która dostała się do wnętrza i

zamarzła, powiększa swoją objętość. Za dnia pod działaniem słońca lód topnieje, a w nocy znowu zamarza. Tak więc części muru skierowane ku słońcu, wystawione na działanie tego „rytmu wilgoci” szczególnie narażone są na zniszczenie. Takie bowiem zmiany objętości, nieszkodliwe początkowo przy zdrowym murze, stają się niebezpieczne, zwłaszcza wtedy, gdy pod zewnętrznymi warstwami znajduje się warstwa osłabiona, zwiędła. Kamień lub mur od zewnątrz zaczyna się kruszyć i łuszczyć, tworzą się pęcherze, które po pewnym czasie pękają i odpadają.

Najbardziej narażone są mury po stronie południowej i południowo-zachodniej. Właśnie dlatego, że są to strony słoneczne. A od słońca niebezpieczeństwo jest największe. Z drugiej jednak strony powstają wielkie uszkodzenia w miejscach, w których woda może się gromadzić, a więc tam, gdzie są pewne wgłębienia uniemożliwiające szybkie ściekanie wody.

Jak z powyższego wynika, zagadnienie należytej konserwacji murów sprowadza się do wynalezienia sposobu zapobiegania przenikaniu wilgoci w mur lub kamień.

Najprostszym rozwiązaniem byłoby ściśle zamknięcie por warstwy zewnętrznej, jednakże nie jest to zawsze możliwe, mur bowiem o porach zasklepionych również ulega zniszczeniu.

Z tego powodu stosuje się ostatnio różne środki impregnujące, zawierające rozmaite roztwory wosków lub parafiny, które mają wnikać możliwie głęboko i utrwalić warstwę zewnętrzną, a przytem nie zasklepić otworów. Jednakże idealnego środka konserwacji muru dotychczas nie wynaleziono. Wszystkie środki mają swoje zalety, ale także swoje wady. Rozwiązanie problemu właściwej konserwacji murów jest rzeczą niesłychanie trudną, albowiem natura silniejsza jest, niż wszystkie środki konserwacyjne. W każdym razie w ostatnich latach poczyniono duże postępy w walce ze zwiędnięciem budowli murowanych.

Stan robót kanalizacyjnych i wodociągowych w Łodzi.

Roboty kanalizacyjne w Łodzi rozpoczęte zostały w 1925 roku.

Pierwsza seria robót obejmuje śródmieście; długość kanałów w tej serii wynosi ogólnie 119 kilometrów. Dotychczas, jak nas informują, wykonano z tego 88 km t. j. prawie $\frac{3}{4}$ całego planu, przy czym są już wykonane główne kolektory oraz stacja oczyszczania ścieków.

Poza nowymi kanałami Łódź posiada 35 km starych kanałów, wykonywanych w różnych czasach; niektóre z nich są na ulicach, które nie prędko otrzymają nową sieć kanałów i dlatego zakłada się czasem w celach konserwacyjnych prowizoryczne kanały betonowe. Takich prowizorycznych kanałów wykonano 1150 m. b.

Wykonano 1050 wpustów ulicznych t. zw. studzienek. Wpusty gęsto rozsiane w śródmieściu likwidują w dużym stopniu zalewy, które w czasie długotrwałych, a głównie gwałtownych deszczów w wielu punktach miasta stanowiły poważne niebezpieczeństwo dla komunikacji ulicznej oraz suterenu, piwnic i niżej położonych sklepów.

W roku 1937 wykonane będą odcinki kanałów przy ul. Przejazd, Głównej, Fabrycznej i Tylnej tak, że w przyszłym roku całe śródmieście będzie skanalizowane.

Poważna część kanałów jest już czynna, t. j. wiele domów zostało przyłączonych do kanalizacji łódzkiej. Ta część miasta, gdzie wykonano kanały, ujęta jest obecnie w 5 stref, do których ostatnio dochodzi 6-ta.

Przyłączeń do miejskiej sieci kanalizacyjnej wykonano około 1700, pozostaje w strefach istniejących kanałów około 900 nieruchomości.

Łódź posiada 4 rzeczki, a mianowicie: Bałutkę, Łódkę, Karolewkę i Jasień, do których kieruje się wiele ciekających rowów z prywatnych posesyj. Należy zaznaczyć, że Bałutka jest dopływem Łódki, a Karolewka — Jasieni. Dla uzdrowienia warunków sanitarnych miasta konieczne jest te wszystkie ścieki chować pod ziemią. Poza miastem i w częściach miasta niezaludnionych prze-

prowadza się regulację tych rzeczek w otwartym kanale ze spodem z klinkieru, bokami z płyt betonowych, natomiast w dzielnicach zaludnionych tworzone są zupełnie zasklepięte kanały, obliczone na największy przepływ w czasie ulewnych deszczów. Nawet otwarte koryto rzeki znacznie poprawia stan sanitarny, gdyż brudne wody nie wsiakają w dno klinkieru i szybko spływają.

Dopiero po całkowitym uregulowaniu wszystkich rzeczek oraz skanalizowaniu miasta, będzie można wszystkie otwarte rowy i ścieki wprowadzić do rzeczek, ewent. kanałów miejskich i trwale poprawić warunki sanitarne Łodzi.

Roboty wodociągowe w Łodzi rozpoczęte były w roku 1934. Plan I serii robót wodociagowych przewiduje budowę studzien artezyjskich w dolinie rz. Olechówki na południe za miastem, z których woda będzie tłoczona do zbiornika na Budach Stokowskich, skąd będzie rozprowadzana za pomocą sieci miejskiej. Z tych robót dotychczas wykonano 2 studnie artezyjskie, z których jedną dowiecono do głębokości 782 m przez warstwy wodonośne dolnej kredy. W najbliższym czasie zainstalowana tam będzie już wykonana pompa wraz z dodatkowymi urządzeniami. W ciągu kilku miesięcy będą prowadzone próby wydajności wody w studni oraz badanie jej jakości. Studnia ta znajduje się w miejscowości zwanej Górki Stare. Druga studnia, znajdująca się na Choźniach, będzie jeszcze wiercona poza obecnie dowiezione 763 metry.

Roboty są tak zaawansowane, że może jeszcze w roku 1937, a najdalej w roku 1938 będzie można na obydwóch zainstalować stałe pompy.

Poza tym całkowicie jest wykonany zbiornik na 30.000 m³ pojemności na Budach Stokowskich wraz z komorami zasuw oraz prawie 29 km rur wodociagowych na ulicach miasta. Z tego prawie 25 km wykonano w roku 1936.

Konwersja pożyczek dolarowych.

W Nr. 28 „Dziennika Ustaw” z dnia 12. b. m. została ogłoszona ustawa o konwersji i zamianie papierów emisyjnych państwowych, samorządowych i gwarantowanych przez Skarb Państwa, wypuszczonych w walutach obcych.

Na mocy tej ustawy papiery emisyjne państwowe, wy-

puszczone w walutach obcych, mogą być na żądanie posiadaczy skonwertowane na obligacje państwowej pożyczki wewnętrznej. Przepis ten stosuje się do następujących papierów emisyjnych: 6% pożyczki dolarowej, 8% pożyczki dolarowej, 7% pożyczki stabilizacyjnej, 7% pożyczki dolarowej m. st. Warszawy, 7% pożyczki dolarowej woj. śląskiego oraz innych papierów emisyjnych, wypuszczonych w walucie dolarowej.

Ustawa upoważnia ministra skarbu do ustalenia w drodze rozporządzenia terminu rozpoczęcia i czasu trwania konwersji i zamiany oraz warunków, na jakie konwersja i zamiana będzie dokonana. Na cele konwersji wypuszczona będzie wewnętrzna pożyczka państwowa w obligacjach na okaziciela, opiewających na złote i oprocentowanych w wysokości 4½% od 100 w stosunku rocznym.

Odgłosy Zjazdu Rady Naczelnej Polskiego Związku Zrzeszeń.

W niedzielę, dnia 23 maja odbyło się w gmachu Towarzystwa Kredytowego m. Warszawy posiedzenie Rady Naczelnej Polskiego Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej.

Przebieg posiedzenia był nader burzliwy, niestety jednak nie na tematy, dotyczące bolączek własności nieruchomości, a wyłącznie prawie w sprawach personalnych. Można było odnieść wrażenie, że niektórzy delegaci (niestety po części łódzcy) chcieli wszystkie trudności i niebezpieczeństwa, które piętrzą się w danej chwili przed własnością nieruchomą, załatwić przez nie licujące z po wagą zgromadzenia brutalne napaści na osoby, pracujące w Związku. Należy wyrazić ubolewanie, że placówka, istniejąca od lat kilkunastu i mająca reprezentować interesy własności nieruchomości całej Polski, narażona jest na kierowanie swymi losami przez zgromadzenie, które samo u siebie nie potrafi wytworzyć atmosfery spokojnej pracy i poszanowania cudzej gośności.

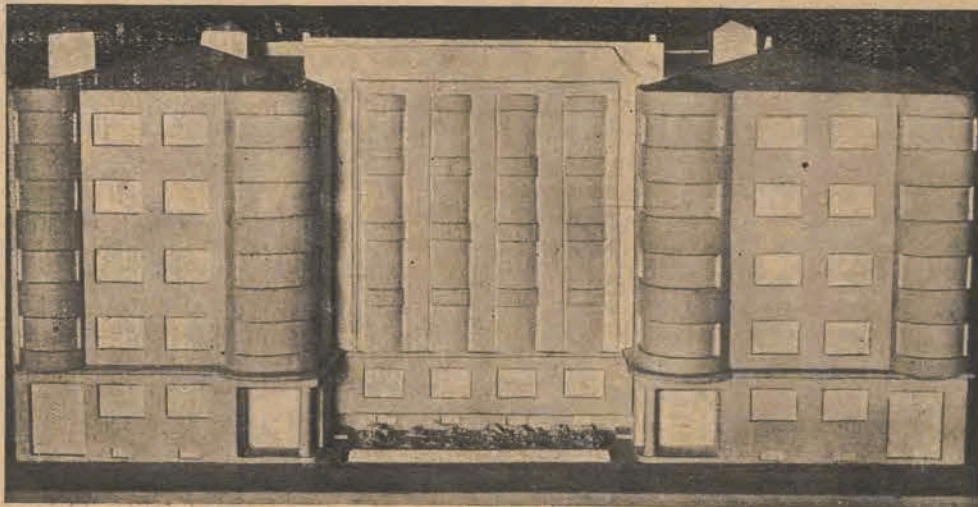
Przypuszczamy, że cała własność nieruchoma będzie miała uzasadniony żal do naczelnego kierownictwa Związku o takie obniżanie poziomu reprezentacyjnej organizacji.

Nowy imponujący gmach.

Przechodniom ulicy Gdańskiej w okolicy ul. Legionów rzuca się w oczy imponujących rozmiarów budowa wznosząca się przy zbiegu wymienionych ulic. Jest to nowobudujący się dom mieszkalny, należący do p. I. Salomonowicza, który przysporzył miastu już jeden piękny dom przy ul. Gdańskiej Nr. 74.

Jak się dowiedzieliśmy, dom ten będzie zaopatrzone we wszelkie najnowocześniejsze urządzenia, i wygody a przy tym, co jest godne podkreślenia, zawiera on w większości małe mieszkania, dostępne również dla warstw śred-

nio zamożnych. Na ogólną liczbę 46 lokali, znajdują się w tym domu 4 mieszkania 1-pokojowe, 22 dwupokojowe, 13 — trzypokojowych, 3 — czteropokojowe oraz 4 lokale handlowe. Dom posiada cztery piętra i zaopatrzone jest w dwie windy. Każde mieszkanie posiada przynajmniej jeden pokój frontowy. W domu znajduje się pralnia elektryczna, suszarnia i magiel do użytku wszystkich lokatorów. Ogrzewanie centralne systemu „BiB” pozwalające regulować temperaturę według życzenia lokatora. Konstrukcja jest wyłącznie żelazo betonowa.



FASADA DOMU PRZY ZBIEGU ULIC_GDAŃSKIEJ i LEGIONÓW.

Doroczne Zebranie Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi.

W dniu 19 maja odbyło się doroczne Ogólne Zebranie członków Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi, w lokalu przy ul. Piotrkowskiej Nr 46.

Po zagajeniu zebrania przez p. prezesa J. Bednarskiego powołano na jego propozycję na przewodniczącego p. Mieczysława Prussaka, który zaprosił na asesorów pp. M. Warchiwkera i Baumana.

Na wstępie na wniosek przewodniczącego uczczono przez powstanie pamięć zmarłych w ubiegłym roku członków Stowarzyszenia, a mianowicie członków Zarządu Mendla Dobranickiego i Adolfa Zadziewicza, b. członka Komisji Rewizyjnej Teodora Mahlendorfa, inż. Henryka Birnbauma, Hugona Gillesa, Henryka Zylberblata, Karola Frantzke, Jakóba Windmana, Izraela Zandberga, Hermana Majerana, Henryka Henrykowskiego, Sz. Wassermana, Dawida Lasockiego i S. B. Frydmana.

Po przystąpieniu do porządku dziennego zabrał głos p. Wolf, zaznając obecnych ze stanem finansowym Stowarzyszenia i przedstawiając bilans i rachunek strat i zysków za rok sprawozdawczy 1936, które zostały przyjęte.

Sprawozdanie ogólne z działalności Stowarzyszenia złożył p. inż. Król, omawiając szereg aktualnych spraw i bolączek właścicieli nieruchomości. M. in. referent omówił sprawy podatkowe, sanitarno-porządkowe, sprawy wymiaru opłat stemplowych i zaświadczeń, wydawanych lokatorom dla urzędów skarbowych, sprawy remontu domów, dozorców domowych, śmietnic, itp. w których Stowarzyszenie podjęło interwencję u odpowiednich władz.

Sprawozdanie z Łódzkiego Głosu Obywatelskiego i Biblioteki złożył p. Friese.

Preliminarz budżetowy na rok 1937, przedłożony zebraniem przez p. Wolfa, został przyjęty.

W wyniku przeprowadzonych wyborów wybrani zostali ponownie do Zarządu ustępujący wskutek wylosowania pp. L. Sandmeer, O. Friese, E. Günther, inż. L. Lubotynowicz i J. Lichtenberg, poza tym przeszli do Zarządu pp. B. Golde i Karol Weigelt, oraz jako zastępcy członków Zarządu pp. E. Gebler, M. A. Prussak, i O. Hagner.

Komisję Rewizyjną wybrano w składzie następującym: Bauman, Senff, Fruchtgarten, Gross i Wajs.

W wolnych wnioskach p. inż. Król poruszył sprawę projektowanych nowych obciążeń własności nieruchomości na rzecz samorządu, które mają być przedmiotem obrad na obecnej sesji sejmowej. W sprawie tej przyjęto następującą rezolucję:

„Obciążenie własności nieruchomości wszelkiego rodzaju świadczeniami znacznie przekracza jej możliwości finansowe, szczególnie przy istniejących ograniczeniach we władaniu swym majątkiem i źródłem zarobkowym. W tych warunkach nie do pomyślenia jest jakiejkolwiek dalsze obciążenie na rzecz ciał komunalnych, jak to złożone w Sejmie wnioski projektują. Jedynym sposobem naprawy finansów komunalnych jest po pierwsze usprawnienie pracy samorządu drogą umożliwienia współpracy szerokim rzeszom własności nieruchomości, po drugie rozszerzenie grona podatników na warstwy dotychczas stosunkowo mniej na rzecz samorządu obciążone. Własność nieruchoma i tak od lat prawie 20-tu dźwiga na sobie główną część ciężaru utrzymania samorządu miejskiego, obecnie więc w żadnym wypadku nie zasługuje na doprowadzenie jej do ostatecznej ruiny przez dodatkowe opodatkowanie.

To też Ogólne Zebranie jak najkategoryczniej protestuje przeciwko propozycjom Związku Miast Polskich, wniesionym pod obrady nadzwyczajnej sesji Sejmu i Senatu.

FABRYKA
MATERIAŁÓW IZOLACYJNYCH

ROSICKI, KAWECKI i S^{KA}

ŁÓDŹ

Fabryka: Orla 17 Skład: Przejazd 21
Telefon 218-47 Telefon 107-70

POLECAJA:

*Cement „Wiek”, wapno, gips, trzcinę, smołę,
tekturę smołowniczą, cegłę i mączkę szamotową.
Izolacja ścian i rur.*

Przedawnienie skarbowego roszczenia podatkowego

Obowiązująca obecnie znówelizowana Ordynacja Podatkowa pod względem przedawnienia roszczenia podatkowego rozróżnia 1) przedawnienie prawa wymiaru podatku, 2) przedawnienie prawa ściągnięcia należności podatkowej.

O ile chodzi o prawo do uskutecznienia wymiaru podatku, to według art. 99 ordynacji podatkowej prawo to przedawnia się z upływem 5 lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Przedawnienie to rozciąga się również na dodatki przypadające na rzecz związków samorządowych.

O ile chodzi o prawo przymusowego ściągnięcia wymierzonego już podatku, to prawo to przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego w którym upłynął termin płatności.

Odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty należności oraz każda czynność władzy skarbowej zmierzająca do ściągnięcia tej należności przerywa bieg przedawnienia.

Przedawnienie należności podatkowej pociąga za sobą przedawnienie również dodatków państwowych i samorządowych, odsetek od zaległości, oraz kosztów egzekucyjnych przypadających od przedawnionych należności.

Przedawnienie określone wyżej nie pozbawia skarbu państwa prawa do uzyskania zaspokojenia z przedmiotów majątkowych na których należność podatkowa jest zabezpieczona hipoteką, w rejestrze lub zastawem.

W stosunku do przedawnienia prawa ściągnięcia należności podatkowych, rozpoczętych przed dniem 1 stycznia 1936 r. a w dniu tym według dotychczasowych przepisów jeszcze nie ukończonych stosuje się przepisy Ordynacji Podatkowej, jednak z pewnymi ograniczeniami.

W przypadku, gdy według dotychczasowych przepisów prawo do ściągnięcia należności nie ulegało przedawnieniu — bieg terminu przewidzianego w Ordynacji Podatkowej rozpoczyna się z dniem 1 stycznia 1936.

Komunikat Starostwa Grodzkiego

Z nastaniem upalnych dni na ulicach Łodzi, pomimo trzykrotnego, zgodnie z obowiązującymi przepisami, polewania jezdni oraz jednorazowego porannego polewania chodników, unoszą się tumany kurzu, utrudniające oddychanie oraz wnoszące w powietrze miliardy bakterii chorobotwórczych.

W trosce o podniesienie zdrowotnego stanu miasta, Starosta Grodzki Łódzki wydał zarządzenie, aby dozorczy w dni upalne polewali jezdnie co najmniej 4 razy dziennie tj. między godz. 6—7, 10—11, 13—14 i 17—18, a w miarę potrzeby jak najczęściej, chodniki zaś oprócz obowiązującego obecnie polewania rano między godz. 6—7, po raz drugi między 13—14.

Dozorcy, którzy nie będą się stosowali do tego zarządzenia, będą bezwzględnie pociągani do odpowiedzialności karno-administracyjnej.

Informacje i wiadomości bieżące.

Administrowanie nieruchomościami cudzoziemców.

Ostatnio wydany został okólnik Komisji Dewizowej, zmieniający częściowo obowiązujące dotychczas przepisy w sprawie zarządzania nieruchomościami, stanowiącymi własność cudzoziemców, za jakich w sensie przepisów dewizowych uważani są zarówno faktyczni cudzoziemcy, jak i obywatele polscy przebywający stale zagranicą.

Na mocy tego okólnika dzierżawcy i lokatorzy nieruchomości, stanowiących własność cudzoziemców, uprawnieni zostali do płacenia wszelkich z tytułu dzierżawy i najmu należności do rąk zamieszkałych w kraju, należycie upoważnionych administratorów nieruchomości. Ponadto okólnik upoważnił inne osoby do płacenia wspomnianym administratorom wszelkich należności z innych tytułów, a organa egzekucyjne do wypłacania tym administratorom sum wyegzekwowanych.

Przepisy, odnoszące się do administratorów stosują się analogicznie do zarządców przymusowych, sekwestratorów i kuratorów.

Okólnik upoważnił administratorów do inkasowania wyżej wspomnianych należności, do opłacania w kraju wszelkich wydatków, związanych z administracją, spłaty odsetek i kapitałów długów hipotecznych.

Właściciele nieruchomości. — cudzoziemcy uprawnieni zostali do otrzymywania z dochodów nieruchomości podczas bytności w kraju do 300 zł miesięcznie za każdy miesiąc pobytu bez prawa wywozu.

Wyплаты, jeżeli mają służyć na pokrycie należności cudzoziemca, dokonywane być mogą jedynie drogą wpłaty na rachunek zablokowany wierzyciela w banku dewizowym.

Powyższa technika administrowania nieruchomości cudzoziemców dokonywana być może pod warunkiem, że administratorzy wpłacać będą do końca każdego miesiąca pozostałą z ubiegłego miesiąca nadwyżkę w zainkasowanej gotówce, a uzyskanych z wymienionych nieruchomości przychodów nad wydatkami do banku dewizowego na rachunek zablokowany, składając bankowi pisemnie rozliczenie potrąceń, dokonywanych w związku z wydatkami na cele administracyjne.

Administratorowi nie wolno bez zezwolenia władz przekazać za granicę lub wypłacić w kraju jakiegokolwiek zainkasowaną w gotówce lub w innych środkach płatniczych sumę do rąk właściciela cudzoziemca. Wyплаты w kraju z polecenia cudzoziemca do rąk osób trzecich dopuszczone są tylko na cele związane z administracją nieruchomości lub jej obciążeniem hipotecznym. — Administratorzy uprawnieni zostali do podejmowania z banków dewizowych i oddziałów Banku Polskiego z rachunków zablokowanych kwot na cele związane z wydatkami administracyjnymi i spłacaniem długów hipotecznych.

Dalsze uproszczenia meldunkowe.

Nowe uproszczenia meldunkowe, o których wprowadzeniu z dniem 1 kwietnia donosiliśmy w poprzednim numerze, dotyczą przede wszystkim: przyjezdnych, wycieczek i dowodów osobistych.

Przyjezdny zatrzymujący się w mieszkaniu prywatnym, wypisuje obecnie na karcie meldunkowej tylko imię, nazwisko, miejscowość skąd przybył i stałe miejsce zamieszkania.

Nie potrzebuje już jak dawniej wyszczególnić swego zawodu, wieku, stanu cywilnego, przynależności państwowej oraz wymienić jakim dowodem się legitymuje.

Poza tym wobec wysuwanych wątpliwości w sprawie zapisywania służby domowej do rejestru mieszkańców, z uwagi na znaczną ruchliwość i niestałość tego elementu w ośrodkach miejskich, ministerstwo spraw wewnętrznych wyjaśniło, że osoby należące do służby domowej powinny

być wpisywane do rejestru mieszkańców nie natychmiast po przybyciu do danej gminy, lecz dopiero wówczas gdy dłuższy okres pobytu w gminie i ześrodkowanie w niej stosunków osobistych i gospodarczych (przede wszystkim trwale wykonywanie na obszarze gminy swego zawodu), pozwoli stwierdzić fakt zamieszkania w gminie.

Do chwili ustalenia tych okoliczności służba domowa powinna być meldowana na pobyt czasowy, t. j. na kartkach zielonych.

Wydatną zmianę przynoszą uproszczenia meldunkowe dla wycieczek. Na karcie meldunkowej wpisuje się obecnie tylko kierownik wycieczki, który wymienia ogólną liczbę towarzyszących mu osób. System meldowania osób stale w danej miejscowości zamieszkałych pozostaje bez zmiany.

Godne uwagi jest nowowprowadzone uproszczenie formalne, według którego w dowodach osobistych, wydawanych od 1 kwietnia r. b., figuruje tylko imię, nazwisko i rok urodzenia właściciela dowodu, bez wymieniania imion rodziców.

Poza tymi uproszczeniami zarządy gminne uprawnione są do wprowadzania we własnym zakresie udogodnień w systemie meldunkowym. Jak wynika z oświadczenia naczelnika Wydziału Ewidencji w Łodzi p. Adama Wysokiego, Zarząd Miejski zaliczył w tej mierze do głównych swych zadań wprowadzenie najdalej idących uproszczeń meldunkowych oraz usprawnienie wszelkich czynności w taki sposób, ażeby ciążące na obywatelu obowiązki sprowadzić do funkcji tylko najbardziej koniecznych i ażeby ostateczne załatwienie sprawy dla każdej zainteresowanej osoby mogło nastąpić w szybkim czasie.

Jako cel najbliższy Wydział Ewidencji Ludności m. Łodzi postawił sobie dążenie do zmiany systemu dwukartkowego na jednokartkowy, co faktycznie byłoby nader pożądaną inowacją.

Sprawa szyldów w Łodzi.

W związku z uporządkowaniem miast w myśl przepisów prawa przemysłowego miasto nasze podzielone zostało pod względem rodzaju dozwolonych do wywieszania szyldów, na 3 strefy.

Strefa I obejmuje śródmieście od Placu Wolności, Pomorskiej i Żeromskiego. W okręgu tym przewidziane są **szyldy neonowe, szklane, z liter nasadzonych**, ewentualnie chromowanych.

Okręg II obejmuje północno-zachodnią część miasta po przez Bałucki Rynek, Łagiewnicką, Brzezińską, Pomorską, Zagajnikową, Napiórkowskiego, Nad Jasionia, Wólczańską, Kątną, Żeromskiego, Łukową, Leszno, Jerzego, Ogrodową, Lutomierską i Zgierską. W tej strefie przewidziane są **litery nasadzone**.

W strefie III obejmującej pozostałą część miasta dozwolone są **szyldy blaszane**. Wywieszki w oknach są niedopuszczalne.

Szyld powinien zawierać **oznaczenie przemysłu, imię i nazwisko właściciela firmy** według brzmienia zawartego w potwierdzeniu zgłoszenia do urzędu przemysłowego lub rejestru handlowego.

Na wywieszenie nowego szyldu wymagane jest uzyskanie zezwolenia Inspekcji Budowlanej.

Opłata stemplowa od aktów sprzedaży parcel budowlanych.

Zgodnie z wyjaśnieniem Ministerstwa Skarbu akty przejścia własności nieruchomości, uznanych za tereny budowlane w gminach wiejskich jak również akty sprzedaży parcel budowlanych oraz innych gruntów w miastach podlegają opłacie stemplowej w wysokości 4% od wartości obiektu, natomiast stawka ulgowa w wysokości 1% ma zastosowanie wyłącznie do gruntów, podlegających przepisom o reformie rolnej.

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy o podatku gruntowym.

Ogłoszone zostało rozporządzenie wykonawcze do dekretu Prez. Rzplitej o zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym, które m. in. wyjaśnia, że państwo-

wemu podatkowi gruntowemu podlegają wszystkie grunty w gminach wiejskich i miejskich zarówno prywatne, jak i stanowiące własność Państwa i innych związków publicznoprawnych. Grunty położone w miastach podlegające państwowemu podatkowi od nieruchomości, wolne są od podatku gruntowego. Zwolnienie to dotyczy także gruntów, ustawowo zwolnionych na mocy art. 2 dekretu o podatku od nieruchomości od tego podatku.

Oplaty egzekucyjne przy eksmisji.

Na łączne zapytania komunikujemy, że na mocy rozporządzenia z 1936 r. o taksie za czynności komorników, w wypadku eksmisji z lokalu, przeprowadzonej przez komornika, należy się komornikowi, przede wszystkim opłata stała 2 zł od każdej izby, przy czym pomieszczeń pobocznych jak: przedpokoje, korytarze, werandy, łazienki, spiżarnie, alkowy i pokoje dla służby, nie uwzględnia się przy obliczaniu opłaty.

Ponadto należy się komornikowi zwrot wydatków gotówkowych, poniesionych przez niego na opłaty pocztowe, doręczenia, koszty ogłoszeń itd.

Niezależnie od tego komornik pobiera za sporządzenie wezwań, zawiadomień, protokołów i innych pism, które należy sporządzić z urzędu, t.zw. ryczałt kancelaryjny, tytułem zwrotu odnośnych wydatków. Ryczałt ten wynosi od wniosku o wszczęcie egzekucji przez eksmisję 3 zł.

Jeżeli komornik na żądanie strony wykonywa czynność poza granicą administracyjną miejscowości, w której ma siedzibę, należy mu się wynagrodzenie za przejazd w kwocie 20 gr za każdy rozpoczęty kilometr, licząc drogę najkrótszą od jego siedziby do miejsca dokonania czynności i z powrotem.

Jeżeli czynność nie doszła do skutku, należy się komornikowi opłata 2 zł.

Odpowiedzialność cywilna właścicieli nieruchomości

Odszkodowanie w wysokości 180.000 zł za śmierć lokatora spowodowaną wadliwą budową łazienki.

Sąd Okręgowy cywilny w Warszawie ogłosił niedawno wyrok w sprawie skargi o odszkodowanie wytoczonej przez rodzinę śp. inż. Guertlera, zmarłego podczas korzystania z kąpieli w łazience. Sekcja zwłok wykazała, że śmierć spowodowana została zatruciem gazami spalinyowymi, które wydzielaly się w łazience i co, jak eksperzyza techniczna wykazała, spowodowane było kiepskim stanem przewodów kominowych.

Rodzina inżyniera wystąpiła na drogę sądową przeciwko właścicielowi domu Wilczyńskiemu oraz prof. Politechniki warszawskiej Żurawskiemu, który wygotował plan domu, domagając się odszkodowania w wysokości 150.000 zł.

W wyniku rozprawy zapadł wyrok skazujący właściciela domu na zapłacenie 80.000 zł.

Powyższy wypadek ilustruje najdobitniej na jakie szkody narażają się właściciele nieruchomości, którzy nie ubezpieczają swoich realności od odpowiedzialności cywilnej. Opłata ta bardzo niska może nieraz uchronić właściciela domu przed utratą całego majątku. Towarzystwo nasze załatwia sprawy ubezpieczeń od wypadków dla członków i udziela przy zawarciu umów za pośrednictwem Towarzystwa specjalnego opustu.

Podwyższenie opłat od skarg do N. T. A.

Opłaty od skarg wnoszonych do NTA uległy podrożeniu. Przy wartości sporu do 1000 zł opłata utrzymana została w wysokości 40 zł. Również przy wartości sporu od 1 tys. do 3 tys. zł opłata wynosi jak dawniej 60 zł. Natomiast przy wyższej wartości opłaty zostały podwyższone: przy wartości sporu od 3 do 10 tys. zł. z 60 na 75 zł. Przy wartości powyżej 10 tys. zł. — opłata wynosi 75 zł. plus 0,5 proc. od nadwyżki ponad 10 tys. zł.

W dniu 14 maja 1937 r. zmarł w wieku lat 61

HUGO GILLES

współwłaściciel nieruchomości przy ul. 6-go Sierpnia 10 i Wólcząskiej 41

Zmarły był przez szereg lat członkiem naszego Stowarzyszenia, gdzie zaskarbił sobie powszechną sympatię dzięki swym osobistym zaletom oraz gorącemu oddaniu sprawom własności nieruchomości.

Cześć Jego pamięci!

**Centralne Stowarzyszenie
Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi
i Województwa Łódzkiego w Łodzi**

Spadkobiercy ponoszą skutki zalegania z czynszem najmu.

Sąd Najwyższy w Warszawie rozpatrywał niedawno sprawę eksmisyjną, wytoczoną przeciw lokatorom, którzy jako spadkobiercy zajmowali mieszkanie wspólnie po śmierci spadkodawcy. Spadkobiercy nie chcieli wyrównać kilkumiesięcznego czynszu, z którym zalegał ich spadkodawca twierdząc, że zaległość zmarłego nie może być podstawą do skargi eksmisyjnej. Sąd Najwyższy jednak orzekł, że zaleganie z czynszem lokatora zmarłego stanowi powód do wypowiedzenia najmu i wytoczenia pozwu o eksmisję także przeciwko jego spadkobiercom, a więc dzieciom, rodzicom lub rodzeństwu, o ile oni w chwili śmierci wspólnie ze spadkodawcą zajmowali jedno mieszkanie.

Pracodawcą prowadzącego meldunki, zaangażowanego przez administratora domu, jest właściciel domu.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnił, że w wypadkach gdy pełnomocnictwo administratora domu lub jego umowa z właścicielem przewiduje, że administrator obowiązany jest do prowadzenia meldunków osobiście lub przez osobę trzecią i gdy meldunki prowadzi osoba trzecia, co spotykane jest najczęściej, wówczas za pracodawcę meldunkowego uważa się z reguły właściciela domu.

Administrator bowiem, angażując meldunkowego działającego w zastępstwie i w imieniu właściciela.

Jedynie w wypadkach, gdy administrator wypłaca meldunkowemu wynagrodzenie z własnych funduszy; wówczas należy za pracodawcę uznać administratora, a nie właściciela domu.

Przedłużenie czasu trwania konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych.

Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 23 kwietnia r. b. czas trwania konwersji obligacji państwowych pożyczek wewnętrznych na 4% Pożyczkę Konsolidacyjną przedłużony został do 14 lipca r. b.

Tydzień „Czerwonego Krzyża“.

W okresie „Tygodnia“ Czerwonego Krzyża od 1—10 czerwca zorganizowana zostanie na terenie m. Łodzi akcja zbiórki ofiar wśród lokatorów i w tym celu dostarczone zostaną do domów specjalne listy.

W związku z powyższym wzywamy właścicieli nie-

ruchomości, aby swą czynną współpracą poparli akcję „Czerwonego Krzyża”, jako instytucji wyższej użyteczności publicznej, oddającej niezmiernie wagi usługi społeczeństwu.

Srebrne gody.

W dniu 15 maja r. b. p. Emil Günther, członek Zarządu Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości, członek Komitetu Nadzorczego Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi, przemysłowiec łódzki, obchodził wraz z małżonką Elżbietą Günther, ur. Kirchof jubileusz srebrnych godów.

Szanownym Jubilatom składamy jak najserdeczniejsze życzenia wszelkiej pomyślności.

W kraju i poza krajem.

20 tysięcy majątków bez właścicieli.

Mimo upływu 17 lat od zakończenia działań wojennych nie zdołaliśmy dotąd całkowicie usunąć skutków wojny. Według ostatnich obliczeń, około 20.000 majątków na wsi i w miastach nie posiada właścicieli. Zginęli oni w zawierusze wojennej przed r. 1921, a ich gospodarstwa pozostają pod kontrolą rządu. Większość tych majątków, to gospodarstwa drobniejsze, lub place w obrębie miast.

Uregulowanie sprawy posiadania tych gospodarstw jest niewątpliwie wysoce aktualne. Projekt odpowiedniej ustawy znajduje się już w Senacie i na jednej z najbliższych sesyj będzie załatwiony. Majątki te otrzymają nowych właścicieli, którymi w pierwszym rzędzie będzie Państwo oraz samorządy.

Nowoczesne urządzenia domów mieszkalnych w Polsce.

Jak wykazują zebrane przez Związek Miast Polskich dane statystyczne, na 620.000 domów mieszkalnych we wszystkich miastach Polski tylko 80 tysięcy posiada kanalizację, a około 100 tysięcy wodociąg.

Domów, które mają najważniejsze urządzenia, t.j. wodę, kanalizację, elektryczność i gaz, mamy zaledwie 62 tysiące, co wynosi zaledwie 10 proc. ogólnej liczby budynków.

Zwłaszcza jaskrawo występuje upośledzenie miast na wschodzie Polski: na 83.000 domów w miastach województw wschodnich, kanalizację posiada około 2 tysiące, a np. gaz... zaledwie 100 budynków.

Emalia lakierowa „Favorit”

Emalia „Favorit”, produkowana przez firmę E. Stüdt w Łodzi, spotkała się z dużym zainteresowaniem sfer przemysłowo-handlowych, jak również konsumentów prywatnych. Znajduje również zastosowanie w przemyśle, rzemiośle, budownictwie, architekturze wnętrz jak i gospodarstwie domowym.

Firma powyższa wyrabia kilka rodzajów emalii, przede wszystkim błyszczącą do emaliowania: samochodów, karoseryj, rowerów, drzwi, okien, podłóg, jak również z metalu i wszystkich innych materiałów.

Emalie „Favorit” rozlewają się szybko i równomiernie, nie znac na nich śladu pendzla, i dzięki temu mogą nimi malować wszyscy nie mający żadnej wprawy w emaliowaniu czy lakierowaniu. Emalie „Favorit” są trwałe, dużo tańsze od zagranicznych. Firma wyrabia także wszelkie farby dla celów przemysłowych i prywatnych. Firma „Favorit” mieści się w Łodzi, przy ul. Drewnowskiej 43 (tel. 130-74).

Komunikat.

Smola.

Smola.

Podajemy do wiadomości, że członkowie naszego Stowarzyszenia mogą otrzymać w GAZOWNI MIEJSKIEJ

smolę po zniżonej cenie.

W związku z powyższym prosimy PP. Członków o zgłaszanie się do naszego biura, celem otrzymania kwitów do gazowni.

CENTRALNE STOWARZYSZENIE
WŁAŚC. NIERUCHOMOŚCI M. ŁODZI
i WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W ŁODZI
ul. Piotrkowska Nr. 46.

Wznowienie działalności emisyjnej Towarzystwa Kredytowego Warszawy.

Towarzystwo Kredytowe m. Warszawy wznowiło z dniem 20 maja r. b. udzielanie pożyczek hipotecznych na nieruchomości miejskie.

Pożyczki wydawane będą w 5%-wych listach zastawnych umarzanych w równych półrocznych ratach amortyzacyjnych w okresach 17, 26 i 32½ lat ściśle według wzoru 5%-wych pożyczek przedwojennych Towarzystwa.

Pożyczki będą udzielane na spłaty długów, na modernizację domów, na nadbudówki i przeróbki lokali większych na mniejsze, na wszelkiego rodzaju melioracje, na remonty zwykłe oraz na spłaty z tytułu działów rodzinnych, przy czym pierwszeństwo przed innymi reflektantami będą mieli dotychczasowi członkowie Towarzystwa.

Straty właścicieli nieruchomości w Kaliszu z powodu moratorium mieszkaniowego.

Przeprowadzona w Kaliszu przez Stowarzyszenie Właścicieli nieruchomości ankieta, obejmująca 270 nieruchomości, wykazała, że straty właścicieli domów z powodu moratorium mieszkaniowego i wynikającego stąd przymusu dostarczania bezrobotnym bezpłatnych mieszkań wynoszą miesięcznie zł. 13.831, t. j. rocznie zł. 165.972,

Ożywienie gospodarcze na Węgrzech.

Jak nas informują z Węgier, w ostatnim czasie nastąpiło tam znaczne ożywienie gospodarcze. Wskazuje na to wydatny wzrost zatrudnienia zarówno robotników jak i rzemieślników, wynoszący około 11%. Wzrost ogólnej produkcji w I kwartale r. b. w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego wynosi około 28%. Ożywienie to zaznaczyło się również w ruchu budowlanym, w szczególności w Budapeszcie, gdzie ostatnio wybudowano szereg nowych domów mieszkalnych i willi.

Budowa domów umeblowanych.

W jednym z poważniejszych czasopism amerykańskich, poświęconych sprawom budownictwa, przepowiada się, że w niedługim czasie domy będą oddawane do użytku już w stanie umeblowanym, nadającym się do natychmiastowego zamieszkania bez potrzeby wnoszenia mebli itp. Tak, jak to już ma miejsce z łazienkami, spiżarniami, kuchniami, ogrzewaniem, oświetleniem, radiem, tak będzie stopniowo i z pozostałymi częściami mieszkania. Pokoje przy budowie otrzymają szafy, łóżka, tapczany, komody, kredensy itp. od razu wbudowane wraz z całością budynku, tak że ruchomościami domowymi będą w przyszłości jedynie krzesła. Pozwoli to na osiągnięcie poważnych oszczędności, zapewni racjonalne rozplanowanie wnętrza, ułatwiając sprzątanie i inne korzyści.

Tablice partyjne w domach w Berlinie

Władze narodowo socjalistycznej partii w Berlinie wydały zarządzenie aby we wszystkich domach, posiadających najmniej 4 mieszkania, wywieszone zostały jednego typu tablice, na których mają być umieszczane wszelkie komunikaty i obwieszczenia partyjne. Charakterystyczne jest, że koszt nabycia tych tablic obciąża właścicieli nieruchomości.

Podwyżka komornego we Francji.

Pisma francuskie donoszą, że w związku z ostatnią dewaluacją franka rząd zamierza znieść obowiązujący dotychczas zakaz podwyższania komornego w starych domach. Osiągnięta w ten sposób podwyżka czynszów umożliwi wykonywanie remontów w starych domach, co pociągnie za sobą zwiększenie zatrudnienia.

Znamienne jest, że podwyżka komornego ma być wprowadzona w kraju, rządzonego przez większość socjalistyczną.

Z półki księgarskiej.

Kodeks nieruchomości miejskiej. (Ustawy, rozporządzenia, okólniki, orzecznictwo, komentarz — Warszawa 1937 r., nakładem wydawnictwa „Hawu”, w opracowaniu magistrów prawa A. Bojko i W. Monka).

Praca zakrojona jest na większą skalę, gdyż ma nią być objęty całokształt najważniejszych przepisów prawnych dotyczących nieruchomości miejskiej. Na razie dział I-szy obejmuje najem lokali w nieruchomościach miejskich, dział następny poświęcony będzie administrowaniu nieruchomością itd. — aż do wyczerpania wszelkich kwestii prawnych, jakie każdemu właścicielowi domu w jego różnorodnej praktyce nasunąć się mogą, wymagając odpowiedzi. Łatwo będzie każdemu właścicielowi domu i administratorowi znaleźć taką odpowiedź w tym pożytecznym, popularnie opracowanym a wszakże naukowo ścisłym wydawnictwie. Potrzeba takiego wydawnictwa istniała już oddawna, jako że kompendium dla codziennej praktyki posiadaczy i administratorów nieruchomości miejskiej dotychczas nie istniało. Wypełnia się w ten sposób lukę w tym zakresie na rynku wydawniczym w sposób celowy i praktyczny. Należyte usystematyzowanie wszechstronnie wyzyskanego w omawianym zakresie materiału pozwala się spodziewać, że wydawnictwo spotka się z należytych uznaniem tych sfer, ku pożytkowi których służy. Dostępna cena i ujmująca szata zewnętrzna sprzyjać będą, niewątpliwie, szerokiemu rozpowszechnieniu się wydawnictwa.

*

Informator „Kupca i rzemieślnika” na rok 1937. Wydany przez Polską Agencję Prasową Informator zawiera szereg pożytecznych wiadomości o instytucjach i różnego rodzaju przedsiębiorstwach łódzkich. Jako podręczny informator o Łodzi wydawnictwo to przydać się może każdemu mieszkańcowi naszego miasta, dlatego też jak najbardziej zasługuje na rozpowszechnienie.

Odpowiedzi Redakcji.

Sz. K. Na mocy przepisów prawa budowlanego utrzymywanie ulic, a więc i mostków ulicznych, należy do gminy, w tym wypadku do Zarządu Miejskiego w Łodzi. Wobec tego za nieszczęśliwy wypadek, spowodowany nie-należytych utrzymywaniem ulic, nie ponosi Pani żadnej odpowiedzialności ani karnej ani cywilnej.

EMALIA LAKIEROWA „FAVORIT”



ZAPEWNIĄ ŁATWE, SZYBKIE
I ESTETYCZNE ODŚWIEŻANIE
DRZWI, OKIEN, PODŁÓG, KARO-
SERII, MEBLI I T. P. WSZELKIE
FARBY I LAKIERY DLA CELÓW
PRZEMYSŁOWYCH I PRYWATNYCH

Fabryka Przetworów Chemicznych

E. STÜLDT

ŁÓDŹ, ul. DREWNOWSKA 43 . Telefon 130-74

OGŁOSZENIE

Zarządu Miejskiego w Łodzi

o wyłożeniu do przeglądu publicznego
uchwalonego planu zabudowania.

Zarząd Miejski w myśl art. 30 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 16 lutego 1928 roku o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. nr. 23, poz. 202) w brzmieniu zmienionym ustawą z dnia 14 lipca 1936 roku (Dz. Ust. R. P. nr. 56 poz. 405) podaje do publicznej wiadomości o uchwaleniu w dniu 7 kwietnia 1937 roku szczegółowego planu zabudowania terenów, położonych w Łodzi i przylegających od południa do rzeki Jasień pomiędzy przedłużeniem ulic: Gomółki i Cieszkowskiego do istniejących ulic: Flatta i Przyszkołę.

O przystąpieniu do sporządzenia omawianego planu ogłoszono w trybie art. 25 cytowanego rozporządzenia między innymi w „Monitorze Polskim” nr. 208 z dnia 10 września 1931 roku.

Plan ten, począwszy od dnia 1 maja 1937 roku w ciągu dwóch tygodni wyłożony będzie codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych do przeglądu publicznego w godzinach od 10 do 12 w Oddziale Regulacji Miast, Plac Wolności 14, pokój 47.

We wskazanym wyżej okresie osoby interesowane mają prawo w myśl art. 31 cytowanego rozporządzenia zaznajamiać się z treścią omawianego planu, po upływie zaś tego okresu w ciągu następnych dwóch tygodni wnosić przeciw temu planowi zarzuty do Wydziału Technicznego Zarządu Miejskiego.

Łódź, dnia 29 kwietnia 1937 roku.

Zarząd Miejski w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi poszukuje w śródmieściu lokalu, składającego się z 2 dużych sal, 2 pokoi mniejszych, ubikacji pomocniczej i szatni, na pomieszczenie Miejskiej świetlicy dla młodzieży.

Oferty wraz z załączeniem planu i wskazaniem ogólnej powierzchni użytkowej w metrach kwadratowych, jak również podaniem warunków najmu należy składać w biurze Wydziału Gospodarczego przy ul. Zawadzkiej nr. 11, III piętro, pokój 57, w terminie do dnia 20 maja 1937 roku.

Łódź, dnia 27 kwietnia 1937 roku.

Zarząd Miejski w Łodzi.

DYREKCJA TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO MIASTA ŁÓDZI

podaje do powszechnej wiadomości, że niżej wyszczególnione nieruchomości w Łodzi położone, obciążone pożyczkami Towarzystwa, za niezapłacone raty wraz zaległościami, wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające o godz. 11-ej z rana przed niżej wymienionymi notariuszami przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Łodzi, w sali Wydz. Hipotecznego Sądu Grodzkiego w Łodzi, ul. Pomorska 21.

Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne znajdują się w księgach hipotecznych odpowiednich nieruchomości oraz w biurze Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi i tamże przeglądane być mogą.

W razie gdyby dzień wyznaczony dla sprzedaży był świętecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

Nr. Nr. hipoteczne nieruchomości	przy ulicy	Vadium Zł.	Licytacja rozpocznie się od sumy Zł.	przed notariuszem	Dnia
926-a/927 _a	Senatorskiej	73.800	553.500	J. Zaborowski	30. VI. 1937
52	Zachodniej	12.000	90.000	H. Klesem	30. V. II 1937
211-A	Północnej	11.900	89.250	A. Rzewskim	"
535-A	Sienkiewicza	17.840	133.800	S. Tułeckim	"
768	Piotrkowskiej	6.680	50.100	J. Zaborowski	"
792 ros. c	Leszno	19.600	147.000	H. Klesem	2. VIII. 1937
843-f	Żwirki	10.180	76.350	B. Witkowski	"
795-t	6-go Sierpnia	4.280	32.100	P. Lewieckim	"
796 ros. b.	Gdańskiej	3.120	23.400	A. Rzewskim	"
804-a	Wólcząskiej	2.160	16.200	K. Okszą-Strzeleckim	"
1085	Kilińskiego	15.840	118.800	A. Rzewskim	3. VIII. 1937
1274-a	Rokicińskiej	24.940	187.050	R. Wodzińskim	"
1284-a	Rokicińskiej	3.580	26.850	J. Zaborowski	"
1296	Sienkiewicza	41.240	309.300	S. Baranowski	4. VIII. 1937
1351	Traugutta	4.100	30.750	H. Klesem	"
1419-e	Kamiennej	15.420	115.65	K. Okszą-Strzeleckim	"
1843	Wacława	13.000	97.500	B. Witkowski	"
2195	Czarnej	3.200	24.000	R. Wodzińskim	"
2228	Św. Jerzego	16.920	126.900	J. Zaborowski	"
2551	28P. Strzelc. Kaniowsk.	8.800	66.000	S. Baranowski	5. VIII. 1937
4823	Kraszewskiego	6.000	45.000	K. Okszą-Strzeleckim	"
1126	Kilińskiego	17.620	132.150	J. Zaborowski	"
271-ka	Gdańskiej	49.800	373.500	H. Klesem	6. VIII. 1937
489	Południowej	22.900	171.750	P. Lewieckim	"
805-a	Gdańskiej	460	3.450	S. Tułeckim	3. IX. 1937
843-DE	Żwirki	50.940	382.050	R. Wodzińskim	"
897 _{ca}	Brzozowej	6.400	48.000	J. Zaborowski	"
1344	Traugutta	3.560	26.700	S. Baranowski	29. IX. 1937

PRIMA PORTLAND

CEMENT

po cenach ściśle

fabrycznych

DOM HANDLOWY

J. H. ŻMIGRÓD i S-ka

ŁÓDŹ, 11 LISTOPADA 99 . TELEFON 115-60

REPREZENTANT FABRYK CEMENTU

„SZCZAKOWA” i „GOLESZÓW”

poleca wagonowo i detalicznie ze składu

NOWOCZESNE PŁYTY BUDOWLANE

SUPREMA

WYRÓB KRAJOWY

lekkie, ogniotrwałe i ogniochronne, chroniące od wilgoci i robactwa, o pierwszorzędnej wartości izolacyjnej na zimno, ciepło i głos

SKŁAD FABRYCZNY

WAŻNE DLA PP. WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI

Przedsiębiorstwo robót Betonowo-Brukarskich

K. KUCZYŃSKI S-cy, ŁÓDŹ

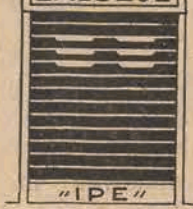
ULICA 11-GO LISTOPADA NR 51

POLECA JAKO SPECJALNOŚĆ:

Wyłożenie podwórz i bram betonem amerykańskim podług nowoczesnej techniki oraz wszelkie roboty w zakres betoniarstwa wchodzące.

CENY PRZYSTĘPNE! // KOSZTORYSY NA ŻĄDANIE! // WARUNKI DOGODNE!

ZALUŻJE



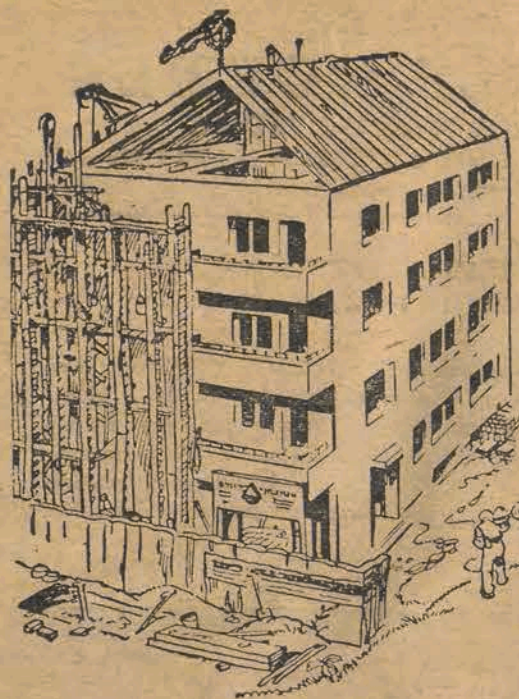
FABR. ŻALUZYJ DREWNIANYCH

ZIMOWE, LETNIE I SŁONECZNE DO OKIEN, DRZWI I WYSTAW NOWOCZESNYCH

» I P E «

ŁÓDŹ, BAZARNA 5, :: TEL. 153-97

BIURO: WOLBORSKA 4



ZAKŁAD
BLACHARSKO-DEKARSKI

W. NYK i A. KÖPPE

ŁÓDŹ, KILIŃSKIEGO 239, TEL. 166-10

WYKONUJĄ ROBOTY:

blacharskie, budowlane, fabryczne i galanteryjne oraz wszelkiego rodzaju krycie, reparaacje i konserwacje dachów

WYKONANIE SOLIDNE!
CENY PRZYSTĘPNE!



*Tarby lakiery
i przybory malarzkie*
ALEKS. MILLER i S^{KA}

Łódź, Przejazd 4.

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY
STUDZIEN ARTEZYJSKICH

S. BARTCZAK i W. KUSAK

Łódź, ul. Nawrot 37, telefon 224-05

CZYTAJCIE

ŁÓDZKI GŁOS

OBYWATELSKI

CEGIELNIA
EDMUND SZULC
ŁÓDŹ

Obywatelska 49 :: Telefon 241-20

ASENIZACJA SAMOCHODOWA

(Przedsiębiorstwo asenizacyjne) wł. LIBERMAN

Łódź, biuro i garaże: ul. Magistracka Nr 34

Telefon 232-17

Czyszczenie filtrów, wywózka z dołów biologicznych i kloacnych.
CENY KONKURENCYJNE

SZCZEPAN GLAZER

MISTRZ MALARSKI

ŁÓDŹ, UL. WÓLCZAŃSKA 96 . TEL. 165-87

WSZELKIE ROBOTY W ZAKRES MALARSTWA WCHODZĄCE.
SOLIDNE, TERMINOWE WYKONANIE.
KLATKI SCHODOWEJ. WNĘTRZA!

CEGIELNIA

OTTO ZILKE

ŁÓDŹ

UL. BRUKOWA Nr. 10 — TELEFON Nr. 164-75

Odnawiajcie fasady swych domów

Najnowszą, najtrwalszą
patentowaną emalią matową

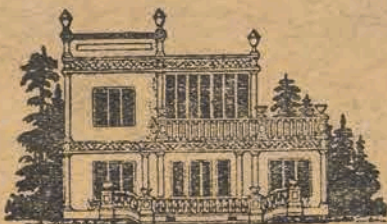
„CHARIANOLIT”

ZABEZPIECZAJCIE PRZED GRZYBEM, ROBACZENIEM i GNICIEM:

„REKORD”

BUDOWA DOMÓW NIEPALNYCH

ŁÓDŹ, UL. DOWBORCZYKÓW 9/11 . TELEFON 111-55



Pokrywajcie dachy

Najnowszym ogniotrwałym
różnokolorowym materiałem

„CHARIANIT”

Konstrukcje drzewne, legary, podłogi,
skrzynie okienne patentow. preparatem

„CHARIAN - KONSERWATOR”

FIRMA

A. TAHN i S^{KA} wł. Jerzy REBONE

Łódź, ul. Piotrkowska № 174 . Telefon № 101-25

Przedsiębiorstwo robót dekarskich, blacharskich i asfaltowychpoleca wykonanie
wszelkiego rodzaju**KRYCIA DACHÓW,
ROBÓT BLACHARSKICH
i ASFALTOWYCH****TEKTURA SMOŁOWCOWA,
SMOŁA i PRZETWORY
SMOŁOWCOWE, ASFALTY KRAJOWE i ZAGRANICZNE****RUDOLF ROEMER**dawniej **KAROL MOGK****ŁÓDŹ, UL. NAWROT 4 . TELEF. 106-83 i 106-84**

ROK ZAŁOŻENIA 1875

**SKŁAD ARTYKUŁÓW
TECHNICZNYCH**

Poleca:

Artykuły sanitarno-wodociągowe, kanalizacyjne i dla ogrzewań centralnych oraz kompletne urządzenia łazienkowe i klozetowe . Rury wszelkiego rodzaju . Armatury do pary i wody . Pompy ręczne, elektryczne i transmisyjne . Pasy transmisyjne wszelkiego rodzaju . Wyroby azbestowe i gumowe . Wyroby szmerglowe . Maszyny i narzędzia do wszystkich celów

INSTALACJE URZĄDZEŃ ZDROWOTNYCH**INŻ. H. WIELIKI i S^{KA}**

(Właśc. H. WIELIKI i O. ZYLBERBLAT, inżynierowie)

CENTRALNE OGRZEWANIEOGÓLNE, LOKALNE, WODNE, POMPOWE, PAROWE
i INN. SYST. KANALIZACJA, WODOCIAG, BIEŻĄCA
CIEPŁA WODA, WODOCIAG PNEUMATYCZNY
(HYDROFOR): RĘCZNY i AUTOMAT.**WARSZAWA, GRÓJECKA 36 ♦ Telefon 8-11-98****ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 90 ♦ Telefon 222-05**

PROJEKTY — KOSZTORYSY — KONSULTACJE

Wytwórnia szlachetnej wyprawy
fasadowej i sztucznego kamienia
„**FASAKLIT**” oraz
sprzedaż materiałów budowlanych
wapna, cementu, gipsu
i wszelkiego rodzaju marmuru
krajowego i zagranicznego**SZ. RAJS****ŁÓDŹ, 11-GO LISTOPADA 88**

TELEFON NR 181-54

**Reklama — to potęga!****PRZEDSIĘBIORSTWO****ROBÓT BUDOWLANÝCH****SZ. SZTAJNSZNAJDER****W ŁODZI, UL. PIOTRKOWSKA 10 :: TEL. 229-99**

Towarzystwo Kontynentalne dla Handlu i Przemysłu S. A.

Biuro i składy w Łodzi ul. Piotrkowska 80 :: Telefon 232-84

Dostarczamy ze składu i bezpośrednio z fabryk.

DZIAŁ INSTALACYJNY: Armatury: do wody, pary, i centr. ogrzewania z naszej fabryki w Łagiewnikach, zasuw i wentyle wyłącznie przez nas reprezent. huty „Węgierska Górka”. Grzejniki i kotły do centralnego ogrzewania. Rury gazowe czarne i ocynkowane, kotłowe, kanalizacyjne, i kamionkowe. Piece gazowe „Hermes”, „Mars”, kuchnie gazowe, wanny, zlewy, zlewozmywaki oraz wszelkie urządzenia klozetowe i kąpielowe.

DZIAŁ ŻELAZA: Gwoździe, druty, widły i łopaty.

Materiały budowlane i ceramiczne,
cegłę szamotową, klinkier fasadowy
i posadzkowy, terrakotę, rury
kamionkowe, żeliwne i wodo-
ciągowe oraz artykuły sanitarne

poleca

**DOM HANDLOWO-AGENTUROWY
JAKÓB HOCHERMAN**

Łódź, Sienkiewicza 4 • Tel. 224-07 i 224-08

Wyłączna sprzedaż i reprezentacja:
ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH „KAMIENNA”
HUTY „STĄPORKÓW”
CZĘSTOCHOWSKICH ZAKŁADÓW CERAMICZNYCH

Studzienne rury wiertnicze

HUTY BATORY

DOSTARCZA ZE SKŁADU I HUTY

Ignacy Wedrych

ŁÓDŹ, NAPIÓRKOWSKIEGO 24. TEL. 148-44

SKŁADAJCIE OSZCZĘDNOŚCI

KOMUNALNEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI MIASTA ŁODZI

Centrala: ulica Św. Andrzeja Nr. 3 (dom własny). Telefony: 207-68, 207-59, 207-57

Oddział I-szy: ulica Pomorska Nr. 3. Telefon 207-69.

Za wszelkie wkłady i operacje K. K. O. odpowiada gmina miasta Łodzi całym swym majątkiem i wszystkimi dochodami.

Biuro Kasy czynne dla wpłat i wypłat na wkładach oszczędnościowych od godziny 9-ej do 16-ej, dla pozostałych operacji od godziny 9-ej do 14^{1/2}, w soboty do godziny 13-ej dla wszystkich operacji.

WĘGIEL i KOKS

oraz na bieżący sezon budowlany:

Belki żelazne. Żelazo konstrukcyjne i handlowe. Cement znanych marek. Wapno. Gips. Cegła szamotowa. Smoła. Tektura smołowa. Gwoździe. Blacha żelazna, cynkowa i ocynkowana.

wagonowo i ze składu z uwzględnieniem ostatniej niższej cen poleca

»**ELIBOR**« Sp. Akc.

Handl. Przemysł. Ł. J. BORKOWSKI

ODDZIAŁ W ŁÓDZI, Kilińskiego 70 • Tel. 204-94 i 101-73.

CO ZACHĘCA MNIE

DO GOTOWANIA

NA GAZIE?

CZYSTOŚĆ, SZYBKOŚĆ,

TANIOŚĆ I ŁATWOŚĆ OBSŁUGI

KUCHENKI GAZOWEJ

PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT BUDOWLANYCH

RAWICKI i WINTER

INŻYNIEROWIE

ŁÓDŹ, UL. KILIŃSKIEGO NR. 41 . TELEFON 172-96

ROBOTY BUDOWLANE,
INŻYNIERYJNO-BUDOWLANE
i ŻELAZO-BETONOWE
KONCESJONOWANE BIURO
URZĄDZEŃ KANALIZACJI,
WODOCIĄGÓW i OGRZEWANIA

FABRYKA TEKSTURY SMOŁOWCOWEJ

BRONISŁAW GOLDE i S^{KA}

ŁÓDŹ, UL. SKŁADOWA 33, TELEFON 110-59

poleca:

tekturę smołowcową i bitumiczną
białą, smołę, lepnik, karbolineum

CEMENT ze składu i wagonowo.**DUROLITH**

Płytę budowlaną z wełny drzewnej, spoj-
oną cementem — ogniotrwałą. Stosuje
się ją do ścian działowych, nadbudówek,
wypełniania szkieletów konstrukcji.
Izolacja cieplna i dźwiękowa.

Nasady kominowe kamionkowe . Rury
kamionkowe do kanalizacji . Kafle
do pieców . Płytki po-
sadzkowe i ściennie
glazurowane

*
BIBER tworzy tynk wodoszczelny**KAROL FOERSTER**

Łódź, ul. Zamenhofska 23, telefon 142-82

CEGIELNIA

ALFRED HAEUSLER

Łódź

ul. Hipoteczna 15 // Telefon 107-90

ZAKŁAD BLACHARSKO-DEKARSKI

wykonuje roboty
blacharskie, budowlane, fabryczne, wszelkiego
rodzaju krycie, reperacje i konserwacje dachów
oraz **budowa studzien artezyjskich.**

Wykonanie solidne po cenach niskich

HERMAN OELKE

ŁÓDŹ, ulica BRZEZIŃSKA 53

WYTWÓRNIĄ TKANIN METALOWYCH PLECIONEK I PARKANÓW DRUCIANYCH

Rudolf Jung

ŁÓDŹ, WÓLCZAŃSKA 151 ■ TELEFON 128-97

Rok założenia 1894



Wyrabiam: plecionki od 6—75 mm. Ogrózenia druciane
kompl. Tkaniny żelazne, ocynkowane, ocynowane, mie-
dziane i mosiężne. Gazy miedziane do studzien i filtrów.
Sita mosiężne, miedziane i odlewnicze. Rabitz do robót
betonowych i budowlanych.

**I. HOFFMAN i SYNOWIE**

PRZEDSIĘBIORSTWO WIERTNICZE

BUDOWA STUDZIEN
WSZELKIEGO RODZAJU
PRÓBNE WIERCENIE

ŁÓDŹ, UL. KILIŃSKIEGO NR. 119

TELEFON NR. 143-35

Koncesjonowane przedsiębiorstwo robót brukarskich ziemnych, betonowych, terrazzowych, asfaltowych i xylolitowych

W. H. MATZ ŁÓDŹ, ul. Nawrot 42 . Telefon 229-87

wykonuje: roboty ziemne, brukarskie, z kamienia polnego jak i granitu, — bramy, podwórza, sale fabryczne i t. d. z betonu, stal-
betonu, beton amerykański i t. p. ● Jednolite podłogi Xylolitowe (przeciw grzybowi) jako też estrich pod klepkę. Stopnie terrazzowe
z marmurku krajowego lub zagranicznego, jak i zwykle betonowe. Odwodnienia fundamentów i piwnic. ● Uszczelnienie przeciw
wodzie ścian jak i całych budynków. **Dostarcza:** rury cementowe od 10—120 cm (i), płyty cementowe 50x50 cm. Słupy parka-
nowe, kanałki jak i całkowite urządzenia do filtrów oraz wszelkie wyroby betonowe.

SZPITAL ŚW. JANA Ewang. Tow. Filantrop. w Łodzi

ul. Wólczańska 195. Tel. 184-30 i 238-78. Dojazd tramwajem Nr 0.

URZĄDZENIE NOWOCZESNE. ODDZIAŁY: WEWNĘTRZNY, CHIRURGICZNY, POŁOŻNICZY, UROLOGICZNY, LARYNGOLOGICZNY.

Opieka lekarska i operacje na kl. III bezpłatnie. — Przyjmowanie chorych w każdej porze.

— Rentgen. Laboratorium chemiczne. Lampa kwarcowa. Diatermia i kąpiele. —

Naczelnny lekarz: Dr Aleksander Kummant — Dyrektor szpitala.

Ordynatorzy oddziału chirurgicznego: Dr A. Kummant, Dr Wilhelm Schultz.

Ordynator oddziału wewnętrznego: Dr Lebrecht Müller.

Ordynator oddziału ginekolog.-położniczego: Dr Artur Kühnel.

Ordynator oddziału urologicznego: Dr Alfred Fischer.

Asystent oddziału wewnętrznego: Dr K. Bejenke.

Lekarz miejscowy: Dr Harry Stegemann.

Konsultant: Otolaryngolog Dr A. Wołyński.

Oddział roentgenologiczny: Dr K. Bemer.

OPIEKA SIÓSTR-DIAKONIS.

Uwaga: Urzędnicy państwowi płacą ceny ulgowe według okólnika Min. Op. Społ.

CENY PRZYSTĘPNE.

Przedsiębiorstwo Budowlano-Sztukatorskie

Jeger i Milnikel

Łódź, Gdańska 140 ♦ Telefon 213-00

wykonuje wszelkie roboty
w zakres sztukatorstwa i mozaiki wchodzące

BIURO ROBÓT
BUDOWLANYCH

HARRY OLSZER

ŁÓDŹ, UL. ZACHODNIA 59a

TELEFON NR. 159-58

WSZELKIE ROBOTY
BUDOWLANE
i ŻELBETOWE

Założony w roku 1890. Kilkakrotnie nagrodzony złotymi medalami

Zakład Rzeźbiarsko-Kamieniarski

FRANCISZEK SZYMAŃSKI

11-GO LISTOPADA 61 (róg Cmentarnej 2) Tel. 187-65

wykonuje roboty budowlane:

schody marmurowe, betonowe, mozaikowe, płyty granitowe, bufety marmurowe, umywalnie marmurowe oraz płyty dla celów elektrotechnicznych itp.

**Wielki wybór pomników gotowych
na składzie i na zamówienie**

PRZEDSIĘBIORSTWO STUDNIARSKIE

Józef Borket

WŁ. CEZARY NAJDEK

Łódź, Kilińskiego 238 (dom własny) Tel. 184-17

Budowa studzien artezyjskich i zwyczajnych dla fabryk i domów prywatnych. Przyjmuje wszelkie reperacje w mieście i na prowincji

WYRÓB PIECYKÓW I KUCHENEK
SZAMOTOWYCH, KAFLOWYCH, PRZENOŚNYCH



ORAZ PRZEDSIĘBIORSTWO
ROBÓT
POSADZEK TERRAKOTOWYCH
I GLAZURY ŚCIENNEJ

Sprzedaz cegieł szamotowych

J. N. GRYNHOLC, ŁÓDŹ

PIŁSUDSKIEGO 63 (Piotrkowska 44 II podw.) TEL. 156-64

Uwaga: Wykonuje wszelkie roboty zdruśkie.

Strykowska Fabryka Papy Dachowej

Asfaltu, Przetworów smołcowych, izolacyjnych i chemicznych

właściciel **E. M. Cukierman**

Łódź, 11-go Listopada 111, tel. 241-54

POLECA DO KRYCIA DACHÓW:

TEKTURĘ SMOŁOWCOWĄ
I FILCOWO-BITUMICZNA
SMOŁE, PAK, LEPNIK
KARBOLINEUM

ORAZ CEMENT

WYKONYWA:
WSZELKIE ROBOTY
ASFALTOWE
I IZOLACYJNE

ŻARÓWKI

„PHOS”

SĄ NAJTAŃSZE I NAJTRWAŁSZE

WIELKI WYBÓR WIELKOŚCI

3, 5, 10, 15, 25, 30, 40, 60 watt i t. d.

CENY OD 55 GROSZY

Dla właścicieli nieruchomości specjalnie poleca się do numerów i na klatki schodowe 3-i 5-wattowe których inne firmy nie wyrabiają

Informacje w biurze Centr. Stowarzyszenia
Właścicieli Nieruchom., Łódź, Piotrkowska 46

RADIO

lampy i części składowe

ŻARÓWKI

elektromotory i materiał instalacyjny

„FERRO-ELECTRICUM”

ŁÓDŹ, Piotrkowska 123 (w podwórzu), telefon 111-09

F I L I A ul. Zgierska 56 . Telefon 143-57

UPROSZCZONA KSIĘGA HANDLOWA

dla WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI BUDYNKOWYCH

DO NABYCIA W FIRMIE

A. J. OSTROWSKI SCY

Łódź, Piotrkowska 55

FABRYKA KSIĄG HANLOWYCH I WYROBÓW PAPIEROWYCH
SKŁAD PAPIERU I MATERIAŁÓW PIŚMIENNYCH
ZAKŁADY GRAFICZNE

BIURO
ARCHITEKTONICZNO
BUDOWLANE

INŻ. FAJN I SPÓŁKA

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

ŁÓDŹ, ANDRZEJA 27a
TELEFON NR 238-37

ODLEWNIA ŻELAZA

„FERRUM”

ŁÓDŹ, KILIŃSKIEGO 121

TELEFON 218-20

Wysokowartościowe odlewy z szarego
żeliwa: maszynowe, budowlane,
utwardzone, kwaso- i ognioodporne

WARSZTAT MECHANICZNY

CENY NISKIE

PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT INŻYNIERYJNO-BUDOWLANYCH

S. FRYDLENDER INŻ. BUDOWNICZY

KONCESJONOWANY INSTALATOR ROBÓT WODOCIĄG.-KANAL.

ŁÓDŹ, UL. WÓLCZAŃSKA 43 . TELEFON 258-28

FABRYKA OKUĆ BUDOWLANYCH

Konstanty Skórczyński i S^{KA}**Łódź, ul. Limanowskiego Nr. 56 • Telefon 111-88****Przyjmujemy całkowite okucia do nowych budowli**

WZORY NOWOCZESNE



HURT I DETAL

NA ŻĄDANIE PRZEDKLADAMY OFERTY Z WZORAMIPRODUKUJE I DOSTARCZA NAJKORZYSTNIEJ
WEDŁUG WŁASNYCH I NADEŚLANYCH PROJEKTÓW**Z ŻELAZA:**okucia drzwi i okien, narożniki, zawiasy,
paskwile, bagnety, zasuwki i zamki,
balkony, balustrady schodowe i inne.**Z MOSIĄDZU I ALPAKI:**
(CHROMOWANE I NIKLOWANE)klamki, szyldy, rozetki, oliwki, zakrętki,
cokle, zawiasy, zamki, antaby, gałki i t.p.

PRZEDSIĘBIORSTWO STUDNIARSKIE

K. ALBRECHT**Łódź, ul. Żeglarska 5, przy Zgierskiej 144, Tel. 238-46****WYKONYWA WSZELKIE ROBOTY
W ZAKRES STUDN. WCHODZĄCE:**Stawianie studzien nowych, wiercenia
zwyczajne i artezyjskie. / Reperacje
i czyszczenie studni ręcznych i mo-
torowych oraz roboty kotlarskie.
TANIO — SZYBKO — SOLIDNIE

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

„SILVARS”

SPÓŁKA Z O. O.

Centrala Łódź

ul. Srebrzyńska 2/4

telefon 227-00, 226-00

Filia Ruda Pabianicka

ul. Staro-Rudzka 2/4

telefon 228-00

POLECA ZE SKŁADÓW:

Materiały drzewne budowlane i stolarskie.

Dykty. — Forniery. — Posadzkę dębową.

Stolarnia mechaniczna (wyrób drzwi, okien i żaluzji).

Budowa domków drewnianych — Fabryka skrzyń

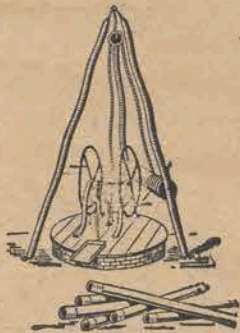
i innych drzewnych artykułów masowych.

ZAKŁAD STUDNIARSKI

STUDNIE ARTEZYJSKIE I DRENOWE
WYROBY BETONOWE, MOZAIKOWE I BRUKARSKIE**BRACIA GOLC****ŁÓDŹ - ŻABIENIEC**

Gm. Radogoszcz, Szosa Aleksandrowska. Tel. 190-35

POSIADAMY STAŁE NA SKŁADZIE:

KLÓCE POMPIARSKIE, DRENY WSZELKIEGO
ROZMIARU OD 10 CM DO 120 CM ŚREDNICY.
PŁYTY — KRAWĘŻNIKI — SŁUPY GRANICZNE.
STOPNIE MOZAIKOWE WSZELKIEGO ROZMIARU.**MOTORY**ELEKTRYCZNE WSZELKIEGO RODZAJU
NOWE I UŻYWANE
ELEKTROPOMPY DO STUDNI I FILTRÓW

NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO — SPRZEDAŻ — KUPNO — ZAMIANA — WYPOŻYCZANIE

WARSZTATY REPERACYJNENaprawa i przewijanie motorów, wykonanie szybkie i solidne wy-
pożyczanie motorów na czas naprawy, na składzie części zapasowe.Instalacje siły i światła. Żarówki oszczędnościowe dla klatek scho-
dowych. Siatki, pewnie zabezpieczające żarówki od kradzieży.
Oliwa motorowa.**Inż. REICHER i S-ka, Południowa 28, tel. 210-00****CYNKOWNIA WARSZAWSKA**

(WŁAŚC.: INŻ. RAPACKI I Z. ŚWIĘCICKI)

WARSZAWA, ULICA BODUENA NR 3*Produkuje najwyższej jakości blachę żelazną cynko-
waną w taśmach i arkuszach. Płaty dachowe żelazne
cynkowane, kubelki, waniénki, nasady kominowe.
Śmietnice podwórzowe żelazne cynkowane.***FIRMA ISTNIEJE OD ROKU 1905**

ODŚWIEŻAJCIE FASADY SWYCH DOMÓW

„TERRABONA“

Szlachetną zaprawą fasadową i tynkami kamiennymi

Wyrobu Zakładów Przemysłowych D. SCHMEIDLERA S-ców, Krzeszowice.

PRZEDSTAWICIELSTWO NA M. ŁÓDŹ I WOJEWÓDZTWO:

BIURO TECHNICZNO-HANDLOWE**M. POZNAŃSKI, SPADKOBIERCY**

ŁÓDŹ, UL. KILIŃSKIEGO 93 :: TELEF. 180-25.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna ze składu wszelkich materiałów budowlanych.

Wszelkie sprawy, dotyczące się **ubezpieczeń** od ognia, kradzieży, odpowiedzialności cywilnej, nie-szczęśliwych wypadków, otwarcia kas i napaści na inkasenta etc. załatwia

FACHOWO, SZYBKO I DOKŁADNIE**MAKS SZENWIC**

ŁÓDŹ, Radwańska 4, tel. 131-22

Na telefoniczne żądanie udzielam
bez zobowiązania bliższych informacji.

ŚLUSARNIA MASZYNOWO-MECHANICZNA I SPAWALNIA METALI

M. MENDELSON

ŁÓDŹ, CEGIELNIANA NR. 66

REPERACJE WSZELKICH MASZYN
NAPRAWY CENTRALNEGO OGRZEWANIA I WODOCIĄGÓW
SPECJALNOŚĆ MASZYNY WŁÓKIENNICZE

ZAKŁAD MECHANICZNY
ŚLUSARSKO-MASZYNOWY I TRANSMISYJNY**J. BUB . ŁÓDŹ**

UL. BISK. BANDURSKIEGO 4a (dawn. Św. Anny), TELEFON 131-95

PRZYJMUJE KOMPLETNE URZĄDZENIA PĘDNI I TRANSMISJI, REPERACJE
MASZYN PAROWYCH, APRETURSKICH ORAZ WSZELKIE REPERACJE MASZYN
PO CENACH DOSTĘPNYCH I SZYBKIM WYKONANIU

TARTAK I SKŁADY MATERIAŁÓW
BUDOWLANYCH I STOLARSKICH**M. FRYDRYCH**

ŁÓDŹ, ulica 11-go Listopada Nr 113

Bocznica własna. • Telefon Nr 194-80

Terminowe wykonanie wszelkiego rodzaju
belek i kantówek wymiarowych.
Sprzedaż drzewa opałowego oraz trocin.

HURT ◆ **DETAL**WSZYSCY WŁAŚCICIELE NIERUCHOMOŚCI M. ŁÓDZI KORZYSTAĆ MOGĄ BEZ ZASTAWU Z**BIBLIOTEKI**

PRZY CENTRALNYM STOWARZYSZENIU WŁAŚCICIELI
NIERUCHOMOŚCI M. ŁÓDZI I WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

UL. PIOTRKOWSKA № 46

**BIBLIOTEKA ZAWIERA ARCYDZIEŁA NAJNOWSZEJ
LITERATURY POLSKIEJ I OBEJ**

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

za jedną książkę 75 gr.

za dwie książki zł. 1.25

BIBLIOTEKA CZYNNA jest od 9-ej do 1-ej i od 3 1/2 do 6-ej po poł., w soboty od 9-ej do 1-ej po południu